

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande skall kompletteras med bestämmelser om ett system för hjälp till offer för människohandel genom tillhandahållande av tjänster och stödåtgärder. Syftet med propositionen är att ordna behövlig försörjning för och omsorg om offer för människohandel genom tillhandahållande av juridisk och annan rådgivning, krishjälp, stödtjänster, socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster samt inkvartering eller boende, utkomststöd, tolktjänster och annan omsorg som behövs. Det föreslås vidare att vissa offer för människohandel som fått kontinuerligt uppehållstillstånd och deras familjemedlemmar skall jämföras med flyktingar i lagen.

Bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel kan tillämpas på personer som har getts betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller beviljats uppehållstillstånd enligt 52 a § 1 mom. eller som annars kan bedömas ha blivit offer för människohandel eller är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds. I enlighet med den handlingsplan mot människohandel som statsrådet godkänt skall systemet för hjälp till offer för människohandel inrättas i anslutning till systemet för mottagande av asylsökande.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	3
2.1. Lagstiftning och praxis.....	3
2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	5
2.3. Bedömning av nuläget	8
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	9
3.1. Målsättning.....	9
3.2. De viktigaste förslagen.....	10
4. Propositionens konsekvenser	12
4.1. Ekonomiska konsekvenser	12
4.2. Konsekvenser för myndigheterna	13
4.3. Konsekvenser för miljön	13
4.4. Samhälleliga konsekvenser	13
5. Beredningen av propositionen	13
5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	13
5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats.....	14
5.3. Samband med andra propositioner.....	15
DETALJMOTIVERING.....	15
1. Lagförslag.....	15
2. Ikraftträdande.....	24
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	24
LAGFÖRSLAG	26
om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande	26
BILAGA.....	31
PARALLELLTEXTER.....	31
om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande	31

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I denna proposition föreslås att lagen om främjande av invandrars integration samt mottagande av asylsökande (493/1999, nedan integrationslagen) skall kompletteras med bestämmelser om ett system för hjälp till offer för människohandel genom tillhandahållande av tjänster och stödåtgärder. Propositionen baserar sig på den handlingsplan mot människohandel som statsrådet godkände den 25 augusti 2005 (utrikesministeriets publikationer 18/2005). I handlingsplanen framfördes att ett system för hjälp till offer för människohandel bör inrättas i anslutning till systemet för mottagande av asylsökande.

I statsrådets handlingsplan betonas ett angreppssätt som grundar sig på de mänskliga rättigheterna och utgår från offren. Dessutom betonas genusaspekten och barnens synvinkel. I handlingsplanen understryks vidare vikten av samarbete och yrkesövergripande arbete. I fråga om hjälp till offren förutsätts att de befintliga servicesystemen används. I propositionen har dessa aspekter beaktats så väl som möjligt.

I statsrådets handlingsplan spelar systemet för hjälp till offer för människohandel en central roll i synnerhet när det gäller att se till att verksamheten mot människohandel utgår från offren. Systemet för hjälp till offren stöder också arbetet för att spåra upp och åtala förövarna av brotten genom att det erbjuder offren bättre förutsättningar att börja samarbeta med myndigheterna och hålla sig undan inflytandet från förövarna av brotten. Systemet är således av central betydelse för att myndigheterna skall nå framgång i sin verksamhet samt för att de utsatta offren skall bli starkare och för att det skall gå att förebygga att de faller offer på nytt.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Åtgärderna mot människohandel i Finland baserar sig på statsrådets handlingsplan mot människohandel. I handlingsplanen fastställs

på ett heltäckande sätt de åtgärder mot människohandel som bör vidtas inom olika förvaltningsområden i Finland. I handlingsplanen har beaktats frågor som gäller identifiering av offer för människohandel, förebyggande av människohandel, hjälp till offer för människohandel, ställande till svars när det gäller dem som gjort sig skyldiga till människohandel, samt ökad kunskap och medvetenhet om människohandel. I handlingsplanen betonas perspektivet för offren och de mänskliga rättigheterna och uppmärksammas också möjligheterna att dämpa efterfrågan. Åtgärderna berör flera förvaltningsområden och genomförs inom de olika förvaltningsområdena, och i enlighet med handlingsplanen har det tillsatts en styrgrupp för att samordna verksamheten inom olika förvaltningsområden.

Enligt uppskattningar om förekomsten av människohandel har marknaden för både det ekonomiska livets behov av arbetskraft och den kommersiella sexindustrin vuxit i hela världen och i Europa. Det råder inte någon enighet om antalet offer för människohandel, och uppskattningarna varierar i hög grad. För Finlands vidkommande finns det inte några forskningsbaserade uppskattningar, men Finland kan inte bedömas höra till de viktigaste internationella områdena för människohandel. I och med att fenomenet identifieras växer fingervisningarna om att Finland i tilltagande grad är transitland för människohandel och viss mån också destinationsland.

Människohandel är ett mångfasetterat fenomen: människohandel förekommer i samband med sexindustri och prostitution, men den kan också hänföra sig till tvångsarbete eller andra former av utnyttjande av arbetskraft, kvinnohandel, barnhandel eller organhandel. Fattigdom, ojämlikhet och avsaknad av utbildnings- och arbetsmöjligheter är exempel på orsaker som driver människor till att bli offer för människohandel.

Den nationella lagstiftningen om insatser mot människohandel har börjat utformas först under de senaste åren. År 2004 togs bestämmelser om människohandel och grov människohandel in bland bestämmelserna om

brott mot friheten i 25 kap. (39/1889) i strafflagen. Definitionerna av människohandel och grov människohandel enligt strafflagen följer definitionerna enligt tilläggsprotokollet till Förenta Nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (Palermokonventionen).

Enligt 25 kap. 3 § i strafflagen skall för människohandel dömas den som genom att utnyttja någon annans beroende ställning eller skyddslösa läge, vilseleda någon annan eller genom att utnyttja att någon vilseletts, betala ersättning till en person som har kontroll över en annan person, eller ta emot en sådan ersättning tar kontroll över någon eller rekryterar, överlåter, transporterar, tar emot eller inhyser någon i syfte att göra honom eller henne till föremål för sexuellt utnyttjande, tvångsarbete eller andra förhållanden som kränker människovärdet eller i syfte att avlägsna organ eller vävnader i ekonomiskt vinningssyfte.

För människohandel döms också den som tar kontroll över en person som är yngre än 18 år, rekryterar, överlåter, transporterar, tar emot eller inhyser en sådan person i sådant syfte som anges ovan, även om inget av de medel som nämns har använts. Också försök är straffbart, och för människohandel döms till fängelse i minst fyra månader och högst sex år. I 25 kap. 3 a § i strafflagen bestäms om grov människohandel.

Bestämmelser om uppehållstillstånd och betänketid för offer för människohandel har tagits in i utlänningslagen (301/2004). De ändringar som förutsätts enligt Europeiska unionens råds direktiv 2004/81/EG av den 29 april 2004 om uppehållstillstånd till tredje-landsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna trädde i kraft genom en lag om ändring av utlänningslagen (619/2006) som trädde i kraft den 31 juli 2006. Definitionen av människohandel i utlänningslagen utgår från definitionen i strafflagen. Utifrån det nämnda direktivet kan offren för människohandel beviljas uppehållstillstånd av orsaker som har samband med utredningen eller de rättsliga förfarandena, och av offret krävs att han eller hon samarbetar med myndigheterna och bryter

förbindelserna med de personer som är misstänkta för människohandelsbrott. För att de offer för människohandel som befinner sig i en särskilt utsatt ställning skall beviljas tillstånd krävs dock inte att de samarbetar med myndigheterna.

Den som misstänks vara offer för människohandel kan ges betänketid, under vilken offret kan återhämta sig från sina erfarenheter och få information om vad samarbete med myndigheterna i praktiken innebär för honom eller henne. Efter det kan offret besluta om han eller hon kommer att samarbeta med myndigheterna. Enligt propositionen skall ett offer för människohandel som fått uppehållstillstånd, för förhindrande av att han eller hon faller offer på nytt, ha möjlighet att få behövt skydd, rådgivning och stöd. Beslut om betänketid fattas av polisinspektionen i häradet eller gränskontrollmyndigheten. I det första skedet beviljas uppehållstillstånd av Utlänningsverket.

Det finns inte någon lagstiftning om hjälp till offer för människohandel eller om stöd och tjänster till offren. Det är problematiskt att hjälpa offren för människohandel, eftersom offren i regel är utländska medborgare som inte har uppehållstillstånd eller hemkommun i Finland. Det finns små möjligheter att hjälpa i synnerhet dem som misstänks vara offer och som befinner sig i en transitsituation. Det bör likväl noteras att ett offer för människohandel också kan vara en person som är stadigvarande bosatt i Finland och som har hemkommun här och som till och med kan vara finsk medborgare.

Statusen som offer för människohandel påminner om statusen som asylsökande, dvs. personen vistas i landet utan något tillbörligt uppehållstillstånd och behöver stödåtgärder under den tid förfarandena pågår. Offren för människohandel kan också söka asyl, men i regel har de inte sökt asyl och de bör inte heller hänvisas till att söka asyl. Systemet för mottagande av asylsökande motsvarar dock inte behoven när det gäller att hjälpa offren för människohandel, eftersom offren för människohandel är eller bedöms vara offer för ett brott och deras ställning är förenad med betydande säkerhetshot. Inte heller i fråga om tjänster och stödåtgärder svarar systemet för mottagande av asylsökande mot

behoven, eftersom det för asylsökande ordnas endast tjänster på miniminivå.

I brist på andra möjligheter att hjälpa har offren för människohandel i praktiken fått hjälp via systemet för mottagande av asylsökande i enlighet med de riktlinjer som statsrådet angett i handlingsplanen mot människohandel. Det har uppdragats flera fall där personer varit i behov av hjälp. Hjälparbetet har samordnats av de statliga förläggningarna i Joutseno och Uleåborg, och nätverket av aktörer har omfattat inte bara myndigheter inom statsförvaltningen och kommuner utan också olika organisationer. Bland de viktigaste hjälpaktörerna kan nämnas Pro-tukipiste ry, Ensi- ja turvakotien liitto och Brottsofferjouren. Förutom med tanke på betydelsen när det gäller att stöda den humanitära aspekten vid hjälpanvändning och offrens rättigheter är regleringen av hjälp till offren viktig också när det gäller att utreda människohandelsbrott.

Eftersom det är fråga om en ny verksamhetsform behövs det lagstiftning också om ansvarsfördelningen och möjligheten att ersätta kostnaderna. Det föreslås att de ändringar som behövs för tillhandahållande av tjänster och stödåtgärder för offer för människohandel skall tas in i integrationslagen. Lagen gäller mottagande av asylsökande och personer som får tillfälligt skydd, inte offer för människohandel eller andra grupper med särskilda behov. Det går inte heller att utsträcka lagens nuvarande bestämmelser om flyktingar till att gälla offer för människohandel vilka beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd eller till offrens familjemedlemmar eller andra anhöriga även om familjebandet till offret har funnits redan före ankomsten till Finland.

Informationsgången mellan olika myndigheter och andra aktörer bör regleras, såväl med tanke på hjälp och skydd till offren som för utredning av fall av människohandel. I integrationslagen finns för närvarande bestämmelser om utlämnande av uppgifter till myndigheter när det gäller asylsökande. Det föreslås att omnämnanden av offer för människohandel skall tas in också i de lagrum som gäller utlämnande av uppgifter.

2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Människohandel är ett allmänt och världsomspännande fenomen, men uppskattningarna om antalet offer varierar i hög grad. Exempelvis enligt den färskaste bedömningen från Förenta staternas utrikesministerium faller årligen 800 000–900 000 personer offer för människohandel. Enligt Europeiska kommissionens bedömning uppgår antalet offer för människohandel till 700 000 per år, och av dessa har varje år hela 120 000 fall sin destination i västra Europa. Också i IOM:s rapporter presenteras siffror i samma riktning, och det årliga antalet är exakt detsamma som enligt kommissionens bedömning.

Uppgifterna har dock också ansetts vara i överkant, delvis därför att de till största delen baserar sig på samma material. Mycket lägre siffror för människohandelns omfattning presenteras i rapporten Trafficking in Persons: Global Patterns (2006) av det administrativa centret för FN:s kamp mot droger och brottslighet UNODC. Siffrorna i rapporten baserar sig på uppgifter om dokumenterade fall som lett till åtgärder, och därför omfattar de inte samtliga fall utan rör sig kring högsta några hundratal per land.

Inte heller för Finlands vidkommande finns det forskningsbaserade uppskattningar, men det är helt klart att Finland inte hör till de viktigaste områdena för den internationella människohandeln. Utvecklingen under den senaste tiden ger dock fingervisningar om att Finland ser ut att bli ett allt viktigare transitland och i viss mån också destinationsland för människohandel. Finland kan vara destinationsland i synnerhet för människohandel i samband med prostitution som arrangeras från närliggande områden, och transitområde i synnerhet för människohandel i samband med den växande trafiken från Asien. Antalet fall av människohandel till eller genom Finland har enligt olika källor uppskattats från några tiotal till några hundra per år.

Utvecklingen av verksamheten mot människohandel påverkas starkt av många internationella överenskommelser. Till de viktigaste hör utöver de allmänna konventionerna om

de mänskliga rättigheterna framför allt FN:s konvention mot organiserad brottslighet (den s.k. Palermokonventionen) och dess tilläggsprotokoll om handel med människor samt Europarådets konvention mot människohandel, vilken öppnades för signering 2005. Också inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) har det godkända dokument som gäller åtgärder mot människohandel och ett handlingsprogram för arbetet mot människohandel. Dessutom är FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 60/1991) av betydelse när det gäller minderåriga offer för människohandel.

EU-medlemsländernas verksamhet och lagstiftning styrs av rådets rambeslut 2002/629/RIF om bekämpande av människohandel, vilket egentligen fokuserar i första hand brott, och av rådets direktiv 2003/81/EG om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna (det s.k. offerdirektivet). Dessutom har EU ett åtgärdsprogram mot människohandel från 2005. Finland svarar i hög grad för genomförandet av programmet under sin ordförandeperiod under senare hälften av 2006. I programmet ingår också åtgärder för att utveckla hjälpen till offren.

I rådets direktiv 2003/81/EG, som nämns ovan, ingår bestämmelser inte bara om uppehållstillstånd för offer för människohandel utan också om hjälp till offer. Direktivet innehåller minimikrav för hur offer skall behandlas för såväl tiden innan uppehållstillståndet utfärdas som tiden efter utfärdande av uppehållstillstånd.

Under tiden innan uppehållstillstånd utfärdas skall det enligt artikel 7 ses till att de berörda tredjelandsmedborgare som saknar tillräckliga tillgångar ges en levnadsstandard som garanterar deras uppehälle och att de får tillgång till akutsjukvård. Medlemsstaten skall värna om de mest utsatta personernas speciella behov, inklusive, vid behov och om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen, psykologisk vård. Medlemsstaten skall även i enlighet med den nationella lagstiftningen ta lämplig hänsyn till de berörda tredjelandsmedborgarnas behov av säkerhet och

skydd, se till att de berörda tredjelandsmedborgarna vid behov får bistånd med översättning och tolkning samt, i förekommande fall, bevilja de berörda tredjelandsmedborgarna kostnadsfritt juridiskt bistånd enligt villkoren i den nationella lagstiftningen.

Under tiden efter utfärdande av uppehållstillstånd skall en medlemsstat se till att de innehavare av uppehållstillstånd som inte har tillräckliga medel får minst den behandling som anges i artikel 7 som nämns ovan. En medlemsstat skall tillhandahålla nödvändig medicinsk eller annan vård för berörda tredjelandsmedborgare som inte har tillräckliga medel och som har särskilda behov, såsom gravida kvinnor, personer med funktionshinder eller offer för sexuellt våld eller andra former av våld samt för underåriga, om medlemsstaten använder sig av möjligheten i direktivet.

Om en medlemsstat använder sig av möjligheten i artikel 3.3 att tillämpa lagstiftningen på underåriga, skall medlemsstaten låta barnets bästa komma i främsta rummet vid tillämpningen av artikel 10. Medlemsstaten skall se till att förfarandet är anpassat till barnets ålder och mognad. Medlemsstaten får i synnerhet förlänga betänketiden, om den anser att detta är förenligt med barnets bästa. Medlemsstaten skall se till att underåriga får tillträde till utbildningsväsendet på samma villkor som den statens egna medborgare. Medlemsstaten får begränsa tillträdet till att gälla det offentliga utbildningsväsendet.

När det gäller en tredjelandsmedborgare som är en underårig utan medföljande vuxen, skall medlemsstaten vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa den underåriges identitet, nationalitet samt huruvida denne verkligen saknar medföljande vuxen. Medlemsstaten skall göra allt för att snarast möjligt spåra den underåriges familj och ordna så att den underåriga omedelbart får en rättslig företrädare, vid behov även i straffrättsliga förfaranden i enlighet med den nationella lagstiftningen.

Dessutom ingår i artikel 11 bestämmelser om offrets rätt till arbete samt yrkesutbildning och annan utbildning. Enligt artikeln skall medlemsstaterna fastställa de regler enligt vilka personer som har uppehållstillstånd skall tillåtas få tillträde till arbetsmarknaden

samt till yrkesutbildning och annan utbildning. Detta tillträde skall begränsas till uppehållstillståndets giltighetstid. Villkoren och förfarandena för att tillåta tillträde till arbetsmarknaden, till yrkesutbildning och till annan utbildning skall fastställas av de behöriga myndigheterna enligt nationell lagstiftning.

I artikel 12 ingår dessutom bestämmelser om att de berörda tredjelandsmedborgarna skall beviljas tillträde till befintliga program eller system som tillhandahålls av medlemsstaterna eller av icke-statliga organisationer eller sammanslutningar som har särskilda avtal med medlemsstaterna i syfte att återge dessa medborgare ett normalt socialt liv, inklusive, vid behov, kurser avsedda att förbättra deras yrkeskunskande eller föreberedande program för hjälp att återvända till ursprungslandet. Medlemsstaterna får tillhandahålla särskilda program eller system för de berörda tredjelandsmedborgarna. Om en medlemsstat beslutar att införa och genomföra de program eller system som avses får den göra deltagande i programmen eller systemen till ett villkor för att utfärda eller förlänga uppehållstillståndet.

Trots att grunderna är desamma förekommer det stora skillnader mellan länderna i Europa när det gäller lagstiftning och praxis. I vissa länder ordnas hjälpen av myndigheterna, medan hjälparbetet i många andra länder utförs av organisationer som vanligen får offentlig finansiering för sin verksamhet. Ibland har hjälparbetet fastställts noggrant i lagstiftningen, och ibland utförs det förhållandevis fritt av olika medborgarorganisationer. Dessutom varierar den praktiska betydelsen av lagstiftningen från ett land till ett annat.

I Sverige utvidgades lagstiftningen om människohandel 2004 till att gälla inte bara sexuellt utnyttjande utan också utnyttjande av arbetskraft och organhandel. Systemet för hjälp till offer för människohandel fungerar i och för sig på bred basis: utöver offer för människohandel kan också andra utlänningar som fallit offer för brott beviljas temporärt uppehållstillstånd för den tid brottsutredningen pågår, och efter det får de ansöka om fortsatt uppehållstillstånd. Kommunerna ansvarar för att offren får hjälp. Ekonomiskt stöd,

stöd för boende samt hälsorelaterad och rättslig hjälp ges enligt klientens behov. I Sverige har det också tillsatts en nationell rapportör, som arbetar under polisförvaltningen.

I Norge finansierar staten medborgarorganisationernas arbete för att hjälpa offren. Arbetet inrymmer skyddshem, stöd och medicinsk hjälp. Dessutom finns det en telefonbaserad samtalstjänst för offren för människohandel. Också i Danmark har tre organisationer hand om hjälpverksamheten. Organisationerna beviljas statligt stöd. Både de som konstaterats och de som misstänks vara offer erbjuds hjälp, och minderåriga får en företrädare. Offren bestraffas inte för olaglig invandring, men det har varit problematiskt att trygga återvändandet efter tillbakasändningen till hemlandet efter gripandet.

I Nederländerna är tröskeln för betänketiden låg, och i lagtexten motiveras den av polisen beviljade betänketiden dels med att det gäller att främja brottsutredningen, dels med att offret bör kunna återhämta sig. Under betänketiden får offret via en organisation inkvartering och en stödperson samt ekonomiskt stöd via förlägningen. Han eller hon kan också få understöd för rättshjälp. Inkvarteringen ordnas oftast i skyddshus, som dock inte är specialiserade på offer för människohandel. Organisationerna har många finansieringskanaler, bl.a. hälsoministeriet.

År 2005 utvidgades möjligheten att få uppehållstillstånd i Nederländerna till att förutom dem som blivit utsatta för prostitution också gälla dem som blivit föremål för utnyttjande av arbetskraft. Det temporära uppehållstillståndet gäller i praktiken så länge brottsundersökningen eller rättsprocessen pågår. De praktiska problemen har hänfört sig till att det inte ges tillräckliga möjligheter till betänketid och att det har varit svårt att få permanent uppehållstillstånd efter de rättsliga förfarandena. Nederländerna har en av regeringen tillsatt nationell rapportör med egna ekonomiska resurser och personalresurser och rätt att ta del av behövliga uppgifter.

I lagstiftningen i Belgien finns bestämmelser om både människohandel och människosmuggling, och bestämmelserna gäller både identifierade och misstänkta offer. Polisen eller en socialinspektör hänvisar dem som misstänks vara offer för människohandel vi-

dare, samtidigt som målet är att klarlägga huruvida det handlar om ett människohandelsbrott. I syfte att hjälpa offren inrättades redan 1995 tre specialiserade förläggningar som verkar på yrkesövergripande basis. Vid förläggningarna kan offren få hälso- och sjukvård, psykosocial och administrativ handledning och rådgivning samt rättshjälp. Uppehållsrätten indelas i tre olika perioder: under en kort betänketid (45 dagar) kan offren besluta om de börjar samarbeta mot de kriminella eller återvänder till sitt hemland. Efter det kan vistelsen fortsätta under utredningens gång med stöd av tillfälligt uppehållstillstånd och senare med stöd av permanent uppehållstillstånd.

I Tyskland och Österrike får offren hjälp via medborgarorganisationer. I Tyskland stöder förbundsstaten och delstaterna mer än 30 organisationers arbete, som omfattar bl.a. administrativ och rättslig rådgivning, tolkning och skyddshemsverksamhet. Via systemet för hjälp till offer för människohandel får de offer som är vittnen också primärvård och ekonomiskt stöd som tryggar deras försörjning. Återintegrerings- och utbildningsprojekt genomförs med hjälp av projektfinansiering som stöds av EU. I Österrike stöder staten framför allt det hjälparbete som utförs via den betydelsefullaste kvinnoorganisationen. Organisationen erbjuder rättsligt, socialt och psykologiskt stöd och rådgivning kring dessa frågor samt skyddshemsverksamhet och samarbetar med medborgarorganisationerna i de länder dit personerna återvänder. Målet är då att stöda möjligheterna att återvända tryggt och återintegreras.

I Italien reviderades strafflagen 2003 så att människohandel definierades som ett separat brott. Enligt utlänningslagen har en utlännings som konstaterats vara offer för människohandel rätt att få temporärt uppehållstillstånd. Beviljandet av uppehållstillstånd är inte bundet vid vittnesmål mot förövarna av brotten, utan det räcker med att lämna polisen behövliga uppgifter. Målet är också att offren skall befrias från utnyttjande. Våldsoffer och offer för grovt utnyttjande kan söka sig till ett program för social hjälp och återintegrering. Utöver denna möjlighet, som benämns den sociala kanalen, finns det också en möjlighet som är bunden vid vittnesmål, den rättsliga

kanalen.

Offren kan börja omfattas av programmen via socialmyndigheterna, vissa organisationer eller åklagarmyndigheten. Under tiden för det första uppehållstillståndet, som beviljas av polisen, infaller en period som påminner om betänketiden. Deltagarna har möjlighet att få social service, utbildning och arbete och kan söka arbete. Skydds- och stödprojekt för offren genomförs av registrerade organisationer, som beviljas projektfinansiering. I Italien kan offren också få understöd för att återvända frivilligt, vilket genomförs av IOM. Det har förekommit praktiska problem bl.a. eftersom utlänningslagar saknar handlingar har kunnat föreläggas att lämna landet och eftersom uppehållstillstånd i vissa regioner har beviljats med fördröjning. Italien har inte någon nationell rapportör, och det har förekommit brister i uppföljningen och statistikföringen.

2.3. Bedömning av nuläget

Trots att lagstiftningen successivt har utvecklats har det i allmänhet upplevts vara svårt att ingripa i människohandeln. Också i Finland har verksamheten för att ingripa försvårats av bl.a. omedvetenhet och bristfällig kunskap, identifiering av offren inbegripet transitfall, offrens vilja och möjligheter att samarbeta, skydd av offren och deras anhöriga, den internationella brottsligheten på flera nivåer samt av brister i beredskapen och lagstiftningen. Dessutom har människohandel ofta betraktats som olaglig invandring och brottslighet, inte utnyttjande. Insatserna har då närmast gått ut på att reglera och begränsa rörligheten medan möjligheterna att hjälpa offren har ägnats mindre uppmärksamhet. Under tidigare år har det också varit ett problem att potentiella offer för människohandel har dömts för t.ex. förfalskningsbrott i samband med inresan eller avvisats till det land från vilket de anlät. Lagstiftningen, erfarenheterna och handlingsberedskapen håller dock småningom på att kompletteras.

Ur hjälpperspektiv är offren för människohandel förlorare. Efter det att en person har identifierats som offer är det viktigt att han eller hon omedelbart kan erbjudas inkvartering och möjlighet till tjänster samt att hans

eller hennes säkerhet tryggas. I hjälparbetet är det inledande skedet den mest kritiska fasen. Det inledande skedet hör också direkt samman med utredningen av brottet och möjligheterna att klarlägga fallet. Endast sådana offer som känner sig trygga vågar lämna uppgifter om fallet.

Om personen har hemkommun i Finland kan kommunen ordna stödtjänster. För merparten av de fall som varit aktuella gäller dock att de misstänkta offren för människohandel inte har haft hemkommun i Finland. Problemen accentueras särskilt för sådana personer med planer på genomresa som stoppats vid gränsen. I praktiken kan det förutom enskilda personer också handla om större grupper. Utredningen och den eventuella rättsprocessen kan ta flera månader i anspråk. Inom systemet för mottagande av asylsökande finns det förutsättningar att ordna inkvartering och stödåtgärder för offer för människohandel.

Bestämmelser om hjälp till offer för människohandel bör utfärdas genom lag. Trots att det skydd och den hjälp som offren behövt, i praktiken tillfälligt har ordnats via systemet för mottagande av asylsökande har det utifrån de praktiska erfarenheterna uppdragats ett stort behov av effektivare och bättre samordnat samarbete mellan myndigheter, korrekt inriktning av tjänsterna samt bättre tillvaratagande av medborgarorganisationernas kunskaper. Temporära arrangemang är inte tillräckliga, och offren för människohandel befinner sig inte i motsvarande situation som de asylsökande. Inte heller det stöd på minimivå som gäller för asylsökande räcker till för dem som fallit offer för allvarliga brott.

Hjälp till offren har också ett eget humanitärt värde, och ordnandet av hjälp och försätandet av offren i trygghet bör inte kopplas samman med huruvida förövarna av brotten därigenom kan ställas till svars. Exempelvis Europarådets konvention mot människohandel förutsätter inte att hjälpåtgärderna binds vid utredning av brott. Om hjälpen binds vid rekvisitet enligt strafflagen och vid inledande av utredning finns det risk för att hjälparbetet och stödandet av offret inte ens tillnärmelsevis alltid kan genomföras, även om det finns ett hjälpsystem. Därför bör tröskeln för identifiering av hjälpbehov vara lägre än till-

ståndsprocessen och brottsutredningen, och offret bör kunna samarbeta med hjälparna utan rädsla, som ett agerande mot förbrytarna kan framkalla vid utredningen och under rättsprocessen. Hjälpåtgärder enligt en låg tröskel stöder utredningen och rättsprocessen på bästa tänkbara sätt genom att offret får tillräckligt med stöd och skydd redan i ett tidigt skede.

Hjälp till offer för människohandel är förenad med möjligheten att få uppehållstillstånd med stöd av utlänningslagen och med möjligheten att få stanna i Finland. Personen bör då så snabbt som möjligt kunna övergå till samhället och arbetslivet och omfattas av integrationsfrämjande åtgärder. Att offer för människohandel som beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av i 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen jämföras med mottagande av flyktingar enligt integrationslagen säkerställer integrationsfrämjande stödåtgärder som ordnas av hemkommunen samt av en kommun. På motsvarande sätt kan också statens ersättningar till den kommun där offren är bosatta ordnas.

För merparten av offren för människohandel eller för dem som misstänks ha blivit offer för människohandel gäller att de antagligen vill återvända till sitt hemland eller förutsätts återvända. Tillbörliga åtgärder för att stödja möjligheterna att återvända bör ordnas på samma sätt som eventuell uppföljning.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Offren för människohandel befinner sig ofta i en särskilt utsatt ställning i destinationslandet, och åtgärderna för att hjälpa offren främjar också verksamheten mot människohandel över lag. Förutom att hjälpa offren syftar det föreslagna systemet också till att indirekt bidra till att förbrytarna spåras och åtalas samt till att förebygga att offren utsätts för människohandel på nytt. Den grundläggande principen utgörs av perspektivet för mänskliga rättigheter och offret som utgångspunkt enligt statsrådets handlingsplan mot människohandel.

Syftet med propositionen är att ordna be-

hövlig försörjning för och omsorg om offer för människohandel genom tillhandahållande av juridisk och annan rådgivning, krishjälp, stödtjänster, socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster samt inkvartering eller boende, utkomststöd, tolktjänster och annan omsorg som behövs. Målet eftersträvas genom att det skapas behövliga strukturer för verkställighet och finansiering av systemet, genom att ansvarsområdena, befogenheterna och informationsgången i anslutning till yrkesövergripande samarbete ordnas och genom att de befintliga servicesystemen används så bra och ekonomiskt som möjligt. Avsikten är också att ta till vara och stärka medborgarorganisationernas sakkunskap.

Syftet med förslaget är att hjälp till offer för människohandel skall tryggas för alla offer med beaktande av den olika bakgrunden och de olika förhållandena för dem som blivit offer på olika grunder, för dem som saknar uppehållstillstånd, för dem som har tillfälligt uppehållstillstånd, för dem vilkas vistelse är av kontinuerlig karaktär och för dem som vistas permanent och även i fråga om EU-medborgare eller offer som är finska medborgare. Det föreslås att systemet för mottagande av asylsökande vidareutvecklas till samordnande och ordnande av behövliga åtgärder. Avsikten med förslaget är också att stöda kommunerna med att hjälpa och tillgodose specialbehoven hos sådana offer för människohandel som är bosatta i kommunerna och beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd.

I denna proposition föreslås att behovet av hjälp skall bemötas i ett så tidigt skede som möjligt av skäl som hänför sig till möjligheterna att nå offren och på grund av att de ofta har behov av brådskande hjälp. Som offer för människohandel betraktas enligt den föreslagna lagen personer som uppenbarligen är i behov av hjälp på grund av att de blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds. Systemet för hjälp till offer för människohandel bör för sin del också stöda arbetet för att spåra upp och åtala dem som misstänks bedriva människohandel genom att erbjuda offren bättre förutsättningar att börja samarbeta med myndigheterna och hålla sig undan inflytandet från förövarna av brotten.

För att en person skall börja omfattas av systemet för hjälp till offer för människohandel skall det, på grund av behovet av snabb hjälp och med tanke på ingripande i ett tidigt skede, till en början inte nödvändigtvis förutsättas att villkoren enligt strafflagen och utlänningslagen uppfylls eller att brottsutredning har inletts, en förundersökning blivit klar eller åtalande väckts. Med tanke på det brådskande behovet av hjälp och de mångfasetterade situationerna har detta visat sig vara nödvändigt utifrån de erfarenheter som hittills fås av att hjälpa offer eller misstänkta offer för människohandel. Möjligheterna att komma bort från inflytandet från förövarna av brotten stödjer synsättet att redan t.ex. misstankar om att någon har blivit offer på ett sådant sätt som tyder på människohandel är en tillräcklig grund för att personen skall hänvisas till servicesystemet samt till skydds- och hjälpverksamheten.

Utöver de egentliga offren för människohandel kan även en person som är vittne i en utredning av människohandelsbrott ha behov av särskilt skydd och de tjänster som systemet för hjälp erbjuder. Även om uppehållstillstånd enligt utlänningslagen inte kan beviljas vittnen, kan personer, som med anledning av att de är vittnen i en utredning av människohandelsbrott och därför är i behov av särskild hjälp, vistas lagligt i Finland. Vid den första människohandelsrättegången sommaren 2006 var gärningsmännen, offren och vittnena alla EU-medborgare.

Upphållstillståndet och betänketiden för offren för människohandel eller det att de omfattas av systemet för hjälp till offer för människohandel hindrar inte möjligheterna att söka internationellt skydd om det behövs. De offer som omfattas av det föreslagna systemet kan således från fall till fall också få internationellt skydd, sekundärt skydd eller tillfälligt skydd.

3.2. De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att lagen skall kompletteras med bestämmelser om genomförandet av ett system för hjälp till offer för människohandel. Systemet skall finnas i anslutning till systemet för mottagande av asylsökande och tillhandahålla tjänster och stöd-

åtgärder till offer för människohandel. Förläggningar som utses särskilt för uppgiften skall svara för verkställigheten av systemet. Verksamheten skall finansieras med medel under de moment som gäller mottagande av flyktingar och asylsökande.

Föreståndaren för den verkställande förläggningen skall besluta om vem som upptas i och utesluts ur systemet. Vid beslutsfattandet samt verkställigheten och utvecklingen av systemet skall föreståndaren bistås av en yrkesövergripande bedömningsgrupp som utses av Arbetskrafts- och Näringscentralen. Bedömningsgruppen skall bestå av förläggningens föreståndare samt sakkunniga inom socialvård och hälso- och sjukvård och företrädare för polisen och gränskontrollmyndigheten.

Offret kan självt göra förslag till att han eller hon skall börja omfattas av systemet. Förslaget kan dessutom göras av en förläggning, någon annan myndighet, en organisation eller någon annan aktör inom systemet eller, enligt prövning av förläggningens föreståndare, även av någon annan instans. Myndigheten eller organisationen skall motivera vad misstankarna om människohandel grundar sig på och begära samtycke till framställningen om upptagning i systemet av den som misstänks ha blivit offer för människohandel. Misstänkta offer som på grund av utredning av människohandel upptas i systemet på initiativ av polisen, gränsbevakningsväsendet och Utlänningsverket skall kunna börja omfattas av systemet utan någon särskild motivering.

Principen är att ingen skall kunna upptas i eller hållas kvar inom systemet mot sin vilja. Besluten skall fattas i samförstånd med offren. Här bör hänsyn likväl kunna tas till att det i fråga om minderåriga eventuellt kan finnas behov av beslut mot personernas egen vilja. För minderåriga offer utan vårdnadshavare skall det alltid utses en företrädare. I sådana fall kan dessutom behövas skyddsåtgärder och begränsande åtgärder enligt barnskyddslagen (683/1983).

Som offer för människohandel betraktas personer som uppenbarligen är i behov av hjälp på grund av att de blivit offer för människohandel eller är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds. Bestämmelserna om hjälp till offer för männi-

skohandel kan tillämpas på personer som har getts betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller beviljats uppehållstillstånd enligt 52 a § 1 mom. i samma lag eller som annars kan bedömas ha blivit offer för människohandel eller är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds. Möjligheterna att omfattas av systemet eller att få stöd via systemet begränsas inte till att gälla utlänningar eller tredjelandsmedborgare, eftersom offren också kan vara finska medborgare eller medborgare i ett EU-medlemsland. De som svarar för verkställigheten av systemet skall i samråd med polisen sörja för både offrens och den verkställande personalens säkerhet.

Polisen skall utan dröjsmål underrättas om personer som börjar omfattas av systemet på något annat sätt än via polisen, gränskontrollmyndigheten eller utlänningsverket. Förläggningarna och organisationerna skall tillsammans se till att klienterna informeras om att upptagning i systemet resulterar i en anmälan till polisen och i prövning av möjligheterna att samarbeta med myndigheterna för att förövarna av brotten skall kunna ställas till svars.

Upptagning i och uteslutning ur systemet samt utredning av behovet av hjälp skall basera sig på individuell bedömning. Här skall förläggningens föreståndare bistås av en yrkesövergripande bedömningsgrupp tillsatt av Arbetskrafts- och Näringscentralen. Tjänsterna till offren skall tillhandahållas via förläggningarna, medborgarorganisationerna eller andra offentliga eller privata tjänsteproducenter och under statens kostnadsansvar.

Skyddshem samt understött eller självständigt boende utgör boendialternativ för vuxna. Större grupper skall kunna placeras tillfälligt på en särskild avdelning som inrättas vid förläggningen i Joutseno. För minderåriga utan vårdnadshavare utgörs boendialternativen av ett grupphem i anslutning till förläggningen eller av dess enhet för stödboende, stödbostäder för ungdomar, barnskydds-inrättningar, familjegrupphem eller förläggningar som är specialiserade på omsorg om barn.

Det beräknas att största delen av offren för människohandel är utländska medborgare som saknar uppehållstillstånd. Offren för människohandel kan också vara personer

som är bosatta i Finland, och då skall hemkommunen svara för hjälpen till offren. Kommunen skall likväl på egen framställning kunna få ersättning via en arbetskrafts- och näringscentral efter att ha ordnat sådana specialtjänster för ett offer som följer av statusen som offer för människohandel.

Dessutom föreslås att vad som i integrationslagen bestäms om flyktingar skall tillämpas också på dem som beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen och på familjemedlemmarna till sådana personer. I fråga om tredjelandsmedborgare som beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd skall kommunerna då genom beslut av statsrådet få ersättning för kostnaderna för mottagande av offer för människohandel på motsvarande sätt som för ordnande av tjänster för flyktingar.

Det föreslås att finansieringen av systemet skall ordnas via statsbudgeten på så vis att finansieringen tas in under arbetsministeriets förvaltningsområde i anslutning till de punkter som gäller mottagande av flyktingar och asylsökande. Finansieringen styrs till förläggningarna via arbetskrafts- och näringscentralerna, som också skall ha hand om uppföljningen av finansieringen.

Medborgarorganisationerna har utfört omfattande arbete för att bekämpa människohandel och hjälpa offer för människohandel. För att arbetet skall fortsätta och verksamheten vidareutvecklas bistår Penningautomatföreningen medborgarorganisationernas professionella uppsökande arbete bland personer som fallit offer för människohandel och utlänningar som utsatts för andra brott. Understödet bör riktas även till utveckling av telefonjour och andra kontaktkanaler för utlänningar samt t.ex. ordnande av kulturtolkning. Det bör också ordnas rättshjälp och juridisk rådgivning för offren för människohandel. Dessa behov utreds och behövliga förslag läggs fram särskilt.

Det bör också ordnas rättshjälp och juridisk rådgivning för offren för människohandel. Dessa behov utreds och behövliga förslag läggs fram särskilt. Det är dessutom viktigt att sörja för bl.a. tillräcklig rådgivning, insamling av uppgifter och utbildning för olika instanser.

I syfte att trygga offrens möjligheter att återvända tryggt och återintegreras föreslås att även offer för människohandel skall börja omfattas av samma möjlighet att få återflyttningsbidrag som gäller för flyktingar och personer som får tillfälligt skydd. Ett fungerande och tillräckligt starkt stödjande system kan dock genomföras först via starkare praktiskt internationellt samarbete mellan myndigheter och organisationer för att möjliggöra bl.a. den riskbedömning och uppföljning som behövs.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inte någon betydande samhällsekonomisk eller statsfinansiell betydelse. Kostnaderna beror av antalet offer som behöver hjälp, de tjänster som tillhandahålls och hjälpperiodernas längd. Det är svårt att bedöma antalet offer för människohandel som behöver hjälp. Om antalet personer som får hjälp under det första verksamhetsåret och under olika långa perioder och vid olika verksamhetsställen rör sig kring 40, uppgår kostnaderna för systemet till ca 1,4 miljoner euro under det första verksamhetsåret 2007. En del av kostnaderna hänförs till utbildnings- och informationsarbete som samordnas av arbetsministeriet. Kostnaderna betraktas då som anläggningskostnader för systemet.

Propositionen är av ringa betydelse också när det gäller kommunalekonomin. Offren för människohandel kan också vara personer som är bosatta i Finland i permanent syfte eller stadigvarande eller personer som är finska medborgare. Med undantag för eventuella specialtjänster som behövs på grund av offerstatusen skall den berörda personens hemkommun svara för tjänsterna för i Finland bosatta offer för människohandel.

I fråga om tredjelandsmedborgare som enligt 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd som offer för människohandel på det sätt som nämns ovan föreslås att kommunerna genom beslut av statsrådet skall få ersättning för kostnaderna för mottagande av offer för människohandel på motsvarande sätt som

för ordnande av tjänster för flyktingar. Personerna placeras i kommunen på motsvarande sätt som flyktingar. Här är det fråga om en liten specialgrupp som kan behöva särskilda och dyra tjänster och långvarigt stöd.

4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Den föreslagna lagen medför inte några organisatoriska förändringar och det inrättas inte några nya tjänster med stöd av den, utan verkställigheten genomförs i enlighet med statsrådets handlingsplan mot människohandel i form av yrkesövergripande samarbete med utnyttjande av de befintliga servicesystemen. Uppgifterna och ansvarsområdena i anslutning till verkställigheten av systemet för hjälp till offer för människohandel och samarbetet skall fördelas mellan myndigheterna i enlighet med deras behörighet och uppgiftsbeskrivningar. De yrkesövergripande bedömningsgrupper som föreslås bli inrättade i anslutning till de verkställande förläggningarna är viktiga organ. Arbetskrafts- och näringscentralerna skall utse bedömningsgrupperna, och också finansieringen och övervakningen av verksamheten skall styras via TE-centralerna. När en bedömningsgrupp utses skall länsstyrelsen och föreståndaren för den verkställande förläggningen höras.

Den föreslagna lagen påverkar inte uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna.

4.3. Konsekvenser för miljön

Den föreslagna lagen har inte några konsekvenser för miljön.

4.4. Samhälleliga konsekvenser

Den föreslagna lagen påverkar jämlikheten och jämställdheten mellan könen i samhället. Den stöder social delaktighet för offren för människohandel och indirekt också för dem som står nära denna grupp, t.ex. prostituerade och personer som fallit offer för arbetsdiskriminering, genom att stärka tillgodoseendet av offrens rättigheter samt offrens möjligheter att bli starkare och möjligheterna att förebygga att de faller offer på nytt. Med anledning av tjänstproducenternas olika erfaren-

heter och möjligheter kan det via systemet också utvecklas tjänster som är viktiga för olika grupper, t.ex. minderåriga, handikappade, kvinnor och prostituerade.

Med tanke på de könsrelaterade konsekvenserna bör hänsyn tas till att offren för människohandel kan vara kvinnor, män, flickor eller pojkar. Den föreslagna lagen gäller båda könen på samma sätt och erbjuder dem som blivit offer på olika grunder och personer i olika åldrar samma möjligheter att omfattas av systemet för hjälp till offer för människohandel. De specialbehov som följer av att kvinnor, flickor och barn utnyttjats kan beaktas i bedömningen av behovet av hjälp samt vid tillhandahållandet av individuella tjänster och stödåtgärder.

Den föreslagna lagen är mycket viktig för brottsbekämpningen när det gäller människohandel. Den stärker de faktiska förutsättningarna för offren för människohandel att i samråd med myndigheterna medverka till att förövarna av brotten ställs till svars genom att den erbjuder bättre möjligheter att informera offren samt bättre möjligheter att tillhandahålla det stöd och den uppmuntran som krävs för att offren skall gå med på att samarbeta. Den föreslagna lagen förbättrar också möjligheterna för offren att fungera som vittnen i mål som gäller människohandel genom att den skapar en tryggare miljö och erbjuder bättre möjligheter att i enlighet med kraven enligt utlänningslagen hålla sig undan inflytandet från förövarna av brotten.

När lagstiftningen om människohandel utvecklas internationellt är den föreslagna lagen också ett internationellt exempel på utveckling av lagstiftning som beaktar offren för människohandel.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid arbetsministeriet utifrån statsrådets handlingsplan mot människohandel. Med anledning av de åtgärder som förutsattes i handlingsplanen tillsatte arbetsministeriet den 29 september 2005 en arbetsgrupp för att utreda möjligheterna att ordna åtgärderna och utveckla lagstiftningen

i anslutning till hjälp till offer för människohandel. Arbetsgruppen samlades totalt 17 gånger och dess mandattid gick ut den 31 maj 2006. Arbetsgruppen lade fram sitt förslag den 14 juni 2006 (Ihmiskaupan uhrien auttaminen. Työryhmän raportti palvelujen ja tukitoimien toteuttamiseksi. Arbetsförvaltningens publikation 368/2006). Arbetsgruppen var enhällig i sitt förslag. Denna proposition följer arbetsgruppens förslag i fråga om lagstiftningsändringar, genomförande av åtgärder samt ordnande av finansiering.

Arbetsgruppen bestod av företrädare för arbetsministeriet, utrikesministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, FFC, förläggningen i Uleåborg, förläggningen i Joutseno, Pro-tukipiste ry, Centralförbundet för Barnskydd och Ensi- ja turvakotien liitto. Som permanenta sakkunniga deltog företrädare för Finlands Kommunförbund och polisinspektionen i Helsingfors härad. Under arbetets gång hörde arbetsgruppen Byggnadsförbundet, Ammattiliittojen solidarisuuskeskus, Brottsofferjouren, Flyktingrådgivningen, evangelisk-lutherska kyrkans diakoni och samhällsarbete, justitieministeriet, Utlänningsverket, Gränsbevakningsväsendet, Centralkriminalpolisen, Nylands arbetarskyddsdistrikt och IOM:s regionkontor i Helsingfors.

5.2. Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om förslaget av den arbetsgrupp som utrett möjligheterna att hjälpa offer för människohandel begärdes av verkställande avdelningen vid arbetsministeriet, utrikesministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, Gränsbevakningsväsendet, Utlänningsverket, Centralkriminalpolisen, polisinspektionen i Helsingfors härad, Högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, STAKES, Kyrkostyrelsen, minoritetsombudsmannen, jämställdhetsombudsmannen, länsstyrelserna, Sydöstra Finlands TE-central, Norra Österbottens TE-central, förläggningarna för asylsökande, Finlands Kommunförbund, Helsingfors stad, Joutseno stad, Uleåborgs stad, Finlands näringsliv, FFC, Byggnadsförbundet, Helsing-

fors universitet, Åbo Akademi, Lapplands universitet, Flyktingrådgivningen, Finlands Röda Kors, Ensi- ja turvakotien liitto, Centralförbundet för Barnskydd, Pro-tukipiste, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Seksialan liitto SALLI, Brottsofferjouren, Kiduttettujen kuntoutuskeskus, Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnororganisationernas Centralförbund, Monika-Naiset liitto ry, NYT-KIS ry, Amnesty International, Rädda Barnen rf, Förbundet för mänskliga rättigheter rf samt IOM:s regionkontor i Helsingfors.

Enligt ett sammandrag över utlåtandena ansågs det över lag vara viktigt att initiera ett system för hjälp till offer för människohandel. Arbetsgruppens förslag ansågs vara tydligt och väl berett. Medborgarorganisationerna betonade i sina utlåtanden det behov som redan framkommit i den arbetsgrupp som utförde beredningsarbetet, dvs. att det behövs statlig finansiering för yrkesmässigt uppsökande arbete bland offren för människohandel, för telefonjour och stöd i ett tidigt skede för utländska brottsoffer samt för fortsatt utveckling av kontaktkanaler, för kulturtolkning och för krishjälp. Arbetsgruppen ansåg att Penningautomatföreningen kan fungera som kanal för finansieringen av dessa. I den föreslagna lagen har inte tagits in något förslag som gäller ersättning för kostnaderna för verksamhet som faller utanför individuell hjälp till offer som omfattas av organisationernas beredskap, uppsökande arbete och systemet för hjälp till offer för människohandel i övrigt.

Utöver tryggad finansiering betonade i synnerhet organisationerna att verksamheten under det inledande skedet före inkluderingen i systemet bör vara samordnad och ge offren tillräcklig information om möjligheterna att omfattas av systemet och börja samarbeta med myndigheterna. I flera organisationers utlåtanden underströks också betydelsen av juridisk och administrativ rådgivning redan i ett tidigt skede.

Kommunförbundet och kommunerna betonade i sina utlåtanden vikten av ersättning för specialtjänster för offer för människohandel bosatta i kommunerna, dvs. att kommunerna får ersättning för specialtjänsterna till fullt belopp av statens medel. Av kommunernas utlåtanden framgick också att de principer

som gäller flyktingar bör följas i samband med hjälp till offren när det gäller personer som beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd, och kommunerna och TE-centralerna bör noggrant komma överens om ersättningsgrunderna. Kommunerna förhöll sig över lag avvaktande till subjektiv rätt till skolgång för personer som vistas tillfälligt. Förutom kommunerna betonade också många andra instanser i sina utlåtanden vikten av övergripande utbildning som gäller människohandel och vikten av att trygga mångsidighet i utbildningen.

Vid beredningen av regeringspropositionen begärdes dessutom utlåtande av dataombudsmannens byrå och kommentarer av de aktörer som ingår i styrgruppen för regeringens handlingsplan mot människohandel.

5.3. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007. Det föreslås att det till budgetpropositionen fogas ett omnämnande om att kostnaderna för hjälp till offer för människohandel och anläggningskostnaderna för systemet betalas från de moment inom arbetsministeriets förvaltningsområde som gäller mottagande av flyktingar och asylsökande samt ersättning till kommunerna.

Propositionen hänför sig också till en annan proposition (RP 32/2006 rd) som redan godkänts och där det föreslogs att bestämmelser om uppehållstillstånd för offer för människohandel skall fogas till utlänningslagen. I den nämnda propositionen föreslogs också att utlänningslagen kompletteras med en bestämmelse om betänketid under vilken

den som fallit offer för människohandel kan återhämta sig och komma över inflytandet från förövarna av brotten. Det föreslogs att lagen om utlänningsregistret ändras i enlighet med ändringarna av utlänningslagen. Enligt ändringarna skall i utlänningsregistret få införas uppgifter om sådana offer för människohandel som fått betänketid, och registeruppgifter skall få lämnas ut också för ordnande av mottagningen av sådana offer. Lagändringarna trädde i kraft den 31 juli 2006. För att systemet skall fungera som helhet krävs det också att lagstiftningen om hjälp till offren sätts i kraft.

Propositionen har dessutom samband med den proposition med förslag till ändring av barnskyddslagen som har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med ändringen av barnskyddslagen har det begärts att man fäster avseende vid möjligheten att i lagen ta in bestämmelser om möjligheten för minderåriga som fallit offer för människohandel att få vård utom hemmet, bli omhändertagna och få särskild omsorg utan villkor som hänför sig till barnens agerande eller hemförhållanden på basis av ett starkt behov av skydd i synnerhet när det finns behov av att förhindra möjligheter att nå barnet och t.ex. kidnappningsmöjligheter och nya kontakter med förövarna av brotten.

I fråga om hjälp till offer för människohandel uppfyller förslaget de krav som gäller integrationslagen och som ingår i ovan nämnda direktiv 2003/81/EG. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 6 augusti 2006.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 §. *Lagens syfte.* Det föreslås att paragrafen kompletteras med ett omnämnande av att syftet med lagen också är att hjälpa offer för människohandel.

2 §. *Definitioner.* Det föreslås att en ny 5 och en ny 6 punkt fogas till paragrafen. I punkt 5 ingår en definition av offer för män-

niskohandel vid tillämpningen av denna lag, enligt vilken personer som uppenbarligen är i behov av hjälp på grund av att de blivit offer för människohandel eller är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds, betraktas som offer för människohandel. Definitionen är flexibel på grund av de mångfasetterade situationer som förekommer i det praktiska hjälparbetet. Definitionen på

offer omfattar även personer i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds, eftersom deras situation och förutsättningar att i synnerhet uppträda som vittnen måste säkerställas. I regeringens handlingsplan mot människohandel (utrikesministeriets publikationer 18/2005) finns en förteckning med exempel på förhållanden och omständigheter som kan underlätta identifieringen av offer för människohandel.

Paragrafen saknar direkta hänvisningar till människohandel som är straffbar enligt 25 kap. 3 § i strafflagen eller grov människohandel som är straffbar enligt 3 a § i nämnda lag. Hjälpen till offren kopplas inte enbart samman med de offer som ges betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller beviljas uppehållstillstånd enligt 52 a § i samma lag. De fall av människohandel som då uppdragas leder via samarbete mellan myndigheter alltid till en utredning av behovet av hjälp, men med tanke på brådskande behov av hjälp som aktualiseras i andra sammanhang är definitionen i integrationslagen mer flexibel.

I 6 punkten definieras hjälp till offer för människohandel som ett sådant förfarande vid en förläggning för asylsökande som syftar till att med hjälp av tjänster och stödåtgärder ta hand om offer för människohandel och sörja för deras försörjning, främja deras möjligheter att återhämta sig och deras integration samt stöda deras funktionsförmåga och möjligheter att återvända tryggt. Systemet för hjälp till offer för människohandel skall omfatta försörjning, behövliga socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster, juridisk och annan rådgivning, krishjälp, tolkning, övriga stödtjänster samt ordnande av inkvartering eller boende och annan behövlig omsorg. Information om detta skall på lämpligt sätt spridas till potentiella målgrupper.

3 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att ett 4 och ett 5 mom. fogas till paragrafen. Utifrån 4 mom. 1 punkten omfattar hjälpen till offer för människohandel personer som har getts betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen och personer som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 52 a § i samma lag. Ett offer för människohandel skall kunna omfattas av hjälpen under den betänketid som han eller hon har fått och under giltighetstiden för det tillfälliga uppehållstillstånd som avses

ovan.

Tröskeln för att upptas i systemet för hjälp till offer för människohandel bör vara låg. Det är nödvändigt att offren får skydd omedelbart när det behövs. Med stöd av 2 punkten i momentet kan i systemet därför upptas också de som ännu inte har sökt skydd hos polisen, gränskontrollmyndigheterna eller utlänningsverket eller som de ovan nämnda myndigheterna inte misstänker vara offer för människohandel. Den som börjat omfattas av hjälpen uppmanas då att vända sig till polisen eller gränskontrollmyndigheten för att människohandelsbrottet skall kunna utredas.

Bestämmelsen i 3 punkten skall också kunna tillämpas på personer som inte har behov av eller möjlighet att få betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller som inte har behov av eller möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd enligt 52 a § i samma lag. Detta kan gälla medborgare inom Europeiska unionen och personer som jämföras med dem i utlänningslagen samt uppenbarligen också personer som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som söker internationellt skydd i Finland. De som omfattas av hjälp till offer för människohandel kan således också vara asylsökande, och asylsökande kan vid behov söka sig till systemet.

Med en person i behov av särskild hjälp avses ur offerperspektiv en person som är vittne eller annars spelar en viktig roll i utredningen av människohandelsbrott men som t.ex. på grund av sin utsatta ställning och sina erfarenheter av utnyttjande inte utan stöd har förutsättningar att samarbeta eller fatta ett klart beslut att hålla sig undan inflytandet från förövarna av brotten. Offren kan ha utsatts för hot och utnyttjats på många sätt samt vara bundna vid utnyttjarna både ekonomiskt och emotionellt. I synnerhet i ett tidigt skede av hjälpanDET gäller det därför att närma sig dem försiktigt för att det skall uppkomma förutsättningar för hjälp och samarbete på längre sikt.

I 5 mom. föreslås bli bestämt om när tillämpningen av bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel upphör. Tillämpningen av bestämmelserna om systemet för hjälp till offer för människohandel skall upphöra när det inte längre finns sådana grunder som avses i det föregående momentet. Ett

exempel på en sådan situation är att offret för människohandel lämnar landet. Tillämpningen upphör även t.ex. i sådana fall då en utredning av människohandelsbrott inte inleds eller den läggs ned eller tillräcklig bevisning saknas. Tillämpningen upphör även i situationer då en medborgare framför allt i en tredje stat beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd eller en EU-medborgare och en därmed jämförbar person får en hemkommun.

Personen skall utan dröjsmål avstå från hjälpen, men för honom eller henne kan vid behov reserveras en skälig tid för att ordna saker och ting i samband med att tillämpningen upphör. Beslut om tillämpning och upphörande av tillämpningen av bestämmelserna om systemet för hjälp till offer för människohandel skall fattas av förläggningsens föreståndare. En bestämmelse om detta föreslås i 25 d §.

3 a §. *Flykting vid tillämpningen av denna lag.* Vad som i lagen bestäms om flyktingar skall också tillämpas på den som har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen och på familjemedlemmarna till en sådan person. Endast tredjelandsmedborgare eller statslösa skall jämföras med flyktingar. Med flykting skall dessutom kunna jämföras bara en sådan familjemedlem som har beviljats uppehållstillstånd på den grunden att familjebandet till offret för människohandel har funnits innan denne kom till Finland.

Arbetskrafts- och näringscentralen avtalar med kommuner om mottagande av flyktingar och anvisar flyktingar till kommuner och avtalar om placering av offer för människohandel i kommuner med vilka den ingått avtal om mottagande av flyktingar. Kommunen och arbetskrafts- och näringscentralen kan komma överens om att kommunen på motsvarande sätt som i fråga om mottagandet av flyktingar och inom ramen för statsbudgeten skall få ersättning för kostnaderna för tjänsterna och stödåtgärderna till offer för människohandel som placeras i kommunen på grundval av ett uppehållstillstånd som beviljats i enlighet med nämnda punkter i utlänningslagen.

4 §. *Ersättning för kostnader.* På ansökan av personens hemkommun kan arbetskrafts-

och näringscentralen ersätta kostnader för tjänster som producerats i eller skaffats av kommunen vilka orsakas av särskilda behov till följd av statusen som offer för människohandel och vilka enligt lagen om hemkommun riktas till dem som är bosatta i kommunen. Här avses inte hela spektrumet av tjänster och stödåtgärder som står till förfogande för att hjälpa offren, utan det kan handla om t.ex. vissa specialtjänster såsom psykologiskt eller psykoterapeutiskt stöd med specialisering på torterade och utnyttjade eller i en liten kommun ett uppdragat fall där det krävs att flera offer för människohandel får hjälp på en och samma gång, vilket kan medföra rent av mycket stora kostnader med hänsyn till kommunens anslag för social- och hälsovården. Kostnaderna ersätts med stöd av 3 mom., som fogas till paragrafen, enligt de grunder som statsrådet fastställer.

Inledandet av tjänster och stödåtgärder som ordnas av kommunen fordrar å sin sida inte beslut av förläggningsens föreståndare eller arbetskrafts- och näringscentralen. Arbetskrafts- och näringscentralen skall dock i varje enskilt fall, innan den fattar beslut om ersättning till kommunen, begära ett utlåtande av förläggningsens föreståndare, som sörjer för hjälpen till offer för människohandel, över att kostnaderna hör till hjälpen för offer för människohandel. I dessa fall skall föreståndaren alltid höra den yrkesövergripande bedömningsgruppen innan utlåtande ges. Speciellt i fråga om de största städerna fattas beslut om koordineringen av verksamheten tillsammans med kommunerna och de behöriga förläggningsarna under ledning av TE-centralen. Om specialersättning till sådana offer för människohandel som har en hemkommun bestäms genom förordning av statsrådet.

6 §. *Arbetsministeriets uppgifter.* Det föreslås att arbetsministeriets uppgifter vid sidan av integrationsfrämjande samt mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd skall omfatta även verkställighet av hjälpen till offer för människohandel.

8 a §. *Återflyttningsbidrag.* Enligt den nuvarande definitionen kan återflyttningsbidrag beviljas sådana personer som får tillfälligt skydd och sådana som skall anses vara flyk-

tingar och som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. I enlighet med 3 a § omfattar den senare gruppen även offer för människohandel vilka beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen. Återflyttning eller en faktisk möjlighet att återvända är dock viktig även för de flesta offer för människohandel som vistas tillfälligt när det gäller deras möjligheter att återhämta sig, bli starkare och återintegreras. Återflyttningsbidraget bör därför utsträckas till att gälla alla offer för människohandel som omfattas eller har omfattats av hjälpen och som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. Återflyttningsbidrag beviljas inte om man anmält sig som offer för människohandel och detta visar sig vara uppenbart ogrundat.

I fråga om erhållandet av återflyttningsbidrag är syftet att hjälpåtgärderna an knyter till den återflyttningsplan som vanligen görs upp tillsammans med offret. Också i övrigt förutsätts för återflyttningsbidrag åtminstone nödvändigt samarbete med myndigheterna i samband med återresan. Förelägningens föreståndare skall från fall till fall så som nämns i 25 d och 25 e § besluta om återflyttning och dess tillämplighet i samråd med den yrkesövergripande bedömningsgruppen. I samband med återflyttning skall hänsyn tas till riskbedömning, offret och dennes anhörigas samt aktörernas säkerhet, stödjande och genomförande av återintegrering, ordnande av uppföljning samt de möjligheter som det internationella samarbetet erbjuder för verksamheten. I samband med bidraget skall också de kostnader som dessa angelägenheter kräver anses höra till systemet för hjälp till offer för människohandel.

21 a §. *Avgifter för inkvartering och tjänster vid mottagande.* Enligt 2 mom. får hos personer som använder socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster som ordnas av en förläggning tas ut en avgift enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Avgiften påförs av förelägningens föreståndare. Till 2 mom. fogas att den bestämmelse i 13 § i nämnda lag som gäller avgift och ersättning av dem som inte är bosatta i Finland, och som inte tillämpas på asylsökande och personer som får tillfälligt

skydd, inte heller skall tillämpas på offer för människohandel.

22 §. *Utkomststöd.* Till 1 mom., som gäller beviljande av utkomststöd, fogas ett omnämnande av att offer för människohandel kan beviljas utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997), om inte något annat bestäms i denna lag. Utkomststöd skall beviljas av förelägningen på ansökan.

Det föreslås dessutom att första meningen i 2 mom. stryks. Meningen föreslås bli upphävd därför att 7 § i lagen om utkomststöd har ändrats genom lag 1218/2005 så att boendeutgifter inte längre dras av från grunddelen. Här handlar det närmast om en rättelse av teknisk natur, eftersom meningen inte är tillämplig efter det att lagen om utkomststöd har ändrats. Den mening som föreslås bli upphävd lyder som följer: "Kostnaderna för inkvartering som arrangeras av en föreläggning beaktas som utgifter i enlighet med 7 § i lagen om utkomststöd." Den begränsning i fråga om utkomststöd för inkvartering som gäller asylsökande och personer som får tillfälligt skydd skall inte gälla offer för människohandel.

Utöver detta görs i 5 mom. en liten rättelse av teknisk natur som gäller ordföljden.

4 a kap. Hjälp till offer för människohandel.

25 a §. Innehållet i hjälpen. Syftet med systemet för hjälp till offer för människohandel är att trygga sådan försörjning av och omsorg om offer för människohandel som både tidsmässigt och i fråga om förhållandena och innehållet svarar mot offrens behov. När tjänster och stödåtgärder ordnas skall offrets särskilda behov bedömas och beaktas.

Utöver den juridiska rådgivningen, bl.a. i samband med en rättsprocess gällande människohandel eller frågor om uppehållstillstånd och anställning, kan offren få annan rådgivning. Avsikten med denna rådgivning är att uppmuntra offren för människohandel att förlita sig på systemet för hjälp till offer för människohandel och att den skall hjälpa offren att planera sitt liv. Offren för människohandel skall erbjudas behövlig krishjälp så snart som möjligt efter det att man har fått fingervisningar om att de är offer. Krishjälpen omfattar enligt behov fysiskt skydd, inkvartering, kost, försörjning och sjukvård

samt möjlighet till förtroliga samtal med sakkunniga. Krishjälp kan ges av bl.a. kommuner, organisationer, skyddshem och förläggningar. Det är viktigt att informera om de tjänster som tillhandahålls, vilket kan göras med det anslag som används för hjälpen. Information skall ges i synnerhet i sådana situationer där den bedöms vara bäst tillgänglig för eventuella offer för människohandel.

I fråga om hjälpen till offer för människohandel är målet att de allmänna systemen för social- och hälsovårdstjänster skall kunna användas i så hög grad som möjligt. Offren för människohandel befinner sig dock i en skyddslös och utsatt ställning. Det är fråga om en ny målgrupp/ett nytt fenomen för servicesystemet, och i samband med hjälpen kan det därför behövas också sådan sakkunskap som de nuvarande servicesystemen inte tillhandahåller.

Ur offrets synvinkel är det oundgängligt att förövarna av brotten och utnyttjarna inte kan få tag på honom eller henne. Den plats där offret vistas skall hemlighållas. I praktiken ordnas boendet i de skyddshem som finns, i form av understött boende och, i fråga om större grupper, som tillfälligt boende på en separat avdelning vid en förläggning. I brådskande fall kan det också uppdragas behov av att snabbt ordna tillfällig inkvartering på händelseorten eller på någon annat tryggt plats. För minderåriga utan vårdnadshavare utgörs boendalternativen av ett grupphem i anslutning till förläggningen eller av dess enhet för stödboende, stödbostäder för ungdomar, barnskyddsinsrättningar, familjegrupphem eller förläggningar som är specialiserade på omsorg om barn. Man värnar om säkerheten med t.ex. larm- och beredskapsarrangemang, bevakningstjänster och verksamhets-sätt om vilka avtalas med polisen. Målet är också att trygga säkerheten för dem som bor i egen bostad.

Försörjningen för ett offer för människohandel skall tryggas med utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997), om offret är i behov av ekonomiskt stöd och inte kan få sin utkomst genom förvärvsarbete, verksamhet som företagare, med hjälp av andra förmåner som tryggar utkomsten, genom andra inkomster eller tillgångar, genom omvårdnad från en sådan persons sida som är försörj-

ningspliktig gentemot honom eller henne eller på något annat sätt. Enligt integrationslagen skall förläggningen behandla utkomst-ärenden.

Med tolktjänster avses i paragrafen tolktjänster som tryggar möjligheterna att använda systemet för hjälp till offer för människohandel samt de åtgärder och tjänster som ordnas inom systemet. Den berörda myndigheten skall för sin del sörja för de tolktjänster som behövs i övriga ärenden. Det bestäms särskilt om rättshjälp och juridisk rådgivning. Dessutom skall offren ha möjlighet att skaffa andra stödtjänster i anslutning till exempelvis återintegrering och arrangemang kring återresan. Med annan nödvändig omsorg avses i paragrafen bl.a. att offret får hjälp med att hålla kontakt med släktingar eller anhöriga, att det ordnas väntjänst samt att det informeras om medborgarorganisationernas och invandrarsammanslutningarnas verksamhet.

Systemet för hjälp till offer för människohandel bör fungera så att hänsyn kan tas till särskilda behov som beror på åldern, den skyddslösa ställningen samt det fysiska och psykiska tillståndet hos offren för människohandel. I synnerhet beaktande av barnens bästa bör vara en av de ledande principerna när systemet verkställs. Särskilda behov hos offren för människohandel kan bero på offrens psykiska och fysiska kondition eller det mångfasetterade människohandelsfenomenet. Det är en utmaning för det föreslagna systemet att lyckas få människor som på olika grunder fallit offer för människohandel att börja leva ett normalt liv.

När tjänster och stödåtgärder tillhandahålls bör hänsyn tas även till säkerheten för offret och dennes anhöriga, säkerheten för andra klienter och säkerheten för de anställda som ordnar tjänsterna och stödåtgärderna.

25 b §. *Verkställighet av hjälpen.* Det föreslås att behöriga förläggningar för asylsökande skall svara för verkställigheten av systemet för hjälp till offer för människohandel. Avsikten är inte att alla förläggningar skall åläggas att hjälpa offer för människohandel, utan de behöriga förläggningarna skall anges särskilt genom förordning av arbetsministeriet. Verkställigheten av systemet för hjälp till offer för människohandel skall fastställas som en uppgift för förläggningarna

i Uleåborg och Joutseno, vilka fungerar som statliga förläggningar.

Förläggningarnas lokaler, personalstrukturen och tjänsterna motsvarar i regel inte behoven i anslutning till hjälp till offren och har inte planerats för ett sådant ändamål. Avsikten är inte att t.ex. inkvartering i regel skall ordnas vid förläggningarna. Förläggningen skall ha en samordnande uppgift, och den skall själv kunna ordna de åtgärder och tjänster som behövs eller köpa dem av en offentlig eller privat tjänsteproducent.

Förläggningen skall kunna ingå ramavtal om anskaffningen av köpta tjänster. Avsikten är att man genom ramavtalen kan bereda sig på att ta i bruk systemet för hjälp till offer för människohandel så snart det behövs. Förläggningarna skall också skaffa den specialsakkunskap för sina anställda som behövs för att hjälpa offer för människohandel samt stöda förkovran av expertisen inom nätverket av aktörer för hjälparbetet.

Ramavtal skall kunna ingås med offentliga eller privata tjänsteproducenter. Med privata tjänsteproducenter avses företag och medborgarorganisationer. Bland medborgarorganisationerna aktualiseras i första hand organisationer som är verksamma inom områdena för mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter och barnskydd samt sammanslutningar som ordnar socialt stöd och sociala tjänster eller boendeservice. Ramavtal bör ingås med tillräckligt många tjänsteproducenter och medborgarorganisationer för att tjänster som motsvarar offrens behov skall stå till förfogande när det behövs.

I ramavtalen kan det också överenskommas om att ett visst antal inkvarteringsplatser hålls i reserv för offer för människohandel. Förläggningen kan betala ersättning för kostnaderna för reserveringen, om en avtalspart åsamkas kostnader för att kapaciteten reserveras. Målet är dock att tjänsteproducenter som ingått ett ramavtal skall få ersättning för kostnaderna endast i fråga om sådana tjänster om vilka det överenskoms med förläggningens föreståndare från fall till fall. I brådskanande fall kan avtalet vara muntligt. Ett muntligt avtal skall dock bekräftas skriftligt så snart det är möjligt.

Ramavtalen skall utsättas för konkurrens, men avtal om köpta tjänster som ingås i en-

skilda fall med stöd av ett ramavtal behöver inte längre utsättas för konkurrens. Ramavtalen skall ingås så att de gäller tills vidare, likväl med en uppsägningstid på sex månader.

Ramavtalet grundar inte någon rätt för den offentliga eller privata tjänsteproducent eller den medborgarorganisation som är avtalspart att kräva att förläggningen skall skaffa tjänsterna endast av de instanser om vilka överenskommits i ramavtalet. Om det är nödvändigt med tanke på offret för människohandel skall förläggningen i enskilda fall kunna köpa tjänster också av en sådan tjänsteproducent med vilken den inte har ingått något ramavtal.

Förläggningen skall inte vara skyldig att ersätta de kostnader som offentliga eller privata tjänsteproducenter eller organisationer orsakas på grund av åtgärder och tjänster som de tillhandahåller utan avtal.

25 c §. *Inledande av hjälp.* En myndighet, en person eller en privat eller offentlig tjänsteproducent skall kunna göra en framställning till förläggningen om tjänster och stödåtgärder för offer för människohandel. Tjänsteproducenterna kan bestå av t.ex. organisationer som utför hjälparbete, kyrkan eller religiösa samfund eller producenter av socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster. Framställning av en myndighet, en organisation eller någon annan aktör skall i regel göras skriftligt, och dessa instanser skall i samband med framställningen motivera vad misstankarna om människohandel grundar sig på och begära samtycke till framställningen av den person som föreslås bli upptagen i systemet för hjälp till offer för människohandel. Misstänkta offer som på grund av utredning av människohandel upptas i systemet på initiativ av polisen, gränsbevakningsväsendet och Utlänningsverket skall dock kunna börja omfattas av hjälpen utan någon skriftlig framställning eller särskild motivering.

För den som misstänks ha blivit offer för människohandel skall i samband med inledandet av hjälpen omsorgsfullt klargöras möjligheterna att vistas lagligt i Finland och att han eller hon erbjuds försörjning, omsorg och trygga förhållanden i förläggningens regi. Informationen kan ges av den myndig-

het eller den privata eller offentliga tjänste-
producent som hjälper offret. Myndigheterna
svarar för att klarläggningen är tillräcklig och
begriplig i samtliga fall.

Om en förläggning på något annat sätt får
känedom om en person som med hänsyn till
omständigheterna kan bedömas ha fallit offer
för människohandel, kan förläggningen er-
bjuda personen möjlighet att förlita sig på sy-
stemet för hjälp till offer för människohan-
del. Uppgifter om att en person antas vara of-
fer för människohandel kan i princip fås var-
ifrån som helst. För att en person skall börja
omfattas av hjälpen krävs alltid samtycke av
honom eller henne, men i fråga om minder-
åriga kan sådana skyddsåtgärder och begrän-
sande åtgärder som fastställs i barnskydds-
lagen tillgripas vid behov.

25 d §. *Beslut om tillämpning av bestämmelserna om hjälp.* Förläggningens föreståndare skall besluta om tillhandahållandet av tjänster och stödåtgärder. Med föreståndare avses den person som vid respektive tidpunkt svarar för verksamheten vid förläggningen. Föreståndaren skall meddela offret för människohandel ett skriftligt beslut och ge honom eller henne ett identitetskort med hjälp av vilket personen kan bevisa att han eller hon är klient vid en viss förläggning. I brådsakande fall kan beslutet också meddelas muntligt. Ett muntligt beslut skall dock bekräftas skriftligt så snart det är möjligt.

Föreståndaren skall också besluta om att tillämpningen av bestämmelserna om hjälp skall upphöra. Beslutet skall basera sig på omständigheterna enligt 3 § 4–5 mom. När en person inte längre omfattas av hjälpen skall han eller hon avlägsnas från den inkvartering som förläggningen ordnar och hans eller hennes rätt till tjänster och åtgärder enligt systemet upphöra att gälla. Personen skall dock kunna fortsätta att omfattas av hjälpen under en skälig tid för att han eller hon skall kunna ordna sitt boende och sin försörjning på något annat sätt eller för att han eller hon skall kunna ordna arrangemangen för att lämna landet och eventuellt återintegreras.

Förläggningens föreståndare skall vid behov informera de instanser som medverkar i hjälpen både när en person har börjat omfattas och när en person inte längre omfattas av hjälpen. Syftet med informationen är att par-

terna skall känna till grunderna för ersättning för kostnaderna eller att de har upphört att gälla.

25 e §. *Yrkesövergripande bedömningsgrupp.* Det föreslås att det skall inrättas en yrkesövergripande bedömningsgrupp i anslutning till förläggningen. Avsikten är att bedömningsgruppen skall stöda förläggningens föreståndare vid beslutsfattandet samt vid verkställigheten och utvecklingen av systemet för hjälp till offer för människohandel. Bedömningsgruppen skall inte fatta några bindande beslut, utan beslutsfattandet skall vara en uppgift för förläggningens föreståndare.

När medlemmarna i bedömningsgruppen utses skall det ses till att de har sakkunskaper om identifiering av offer för människohandel och att deras bakgrundsorganisation har möjlighet att stöda dem i detta arbete. Bedömningsgruppen skall bestå av förläggningens föreståndare samt av minst en sakkunnig inom socialvård och en sakkunnig inom hälso- och sjukvård och en företrädare för polisen och för gränskontrollmyndigheten.

Bedömningsgruppen skall tillsättas av arbetskrafts- och näringscentralen för tre år i sänder. Före beslutet om tillsättandet skall arbetskrafts- och näringscentralen höra länsstyrelsen och förläggningens föreståndare.

Eftersom människohandel uppträder i mångfasetterade former från tvångsarbete till organhandel, skall bedömningsgruppen vid behov som sakkunniga höra kommunala myndigheter, arbetarskyddsmyndigheter, arbetsmarknadsorganisationer, sakkunniga inom psykiatri och barnskydd och övriga instanser vilkas sakkunskap behövs från fall till fall för att hjälpa offren för människohandel.

Bedömningsgruppen skall sammankallas av förläggningens föreståndare. Gruppen skall stöda föreståndaren vid beslutsfattandet i synnerhet i sådana fall där en person föreslås börja omfattas av systemet för hjälp till offer för människohandel på den grunden att han eller hon med hänsyn till omständigheterna kan bedömas ha fallit offer för människohandel. Föreståndaren skall höra bedömningsgruppen alltid då beslut fattas om ersättning för tjänster som ordnas av kommunen och som orsakas av särskilda behov hos de offer för människohandel som är bosatta i

kommunen. Målet är att medlemmarna i bedömningsgruppen skall få utbildning i att identifiera offer för människohandel.

Den andra uppgiften för gruppen skall bestå i att bedöma klienternas behov av hjälp. Målet är att bedömningen och gruppens sakkunskap skall resultera i att offret för människohandel kan hänvisas till sådana åtgärder och tjänster som är så ändamålsenliga som möjligt med tanke på hans eller hennes möjligheter att bli starkare. Med att offren blir starkare avses en process där individen stöds i att nå ekonomisk och psykisk självständighet och självbestämmanderätt samt förmåga och möjlighet att fatta beslut och träffa val för egen del.

För det tredje skall gruppen delta i bedömningen av säkerhetsriskerna för offren och aktörerna samt i planeringen och ordnandet av säkerhetsåtgärder för dessa. Offren för människohandel kan utsättas för hot och utpressning. Deras säkerhet kan äventyras i samband med att de uppträder som part och vittne inför domstol. Hoten kan också gälla anhöriga i hemlandet. Offren kan eventuellt behöva personligt skydd i samband med inkvartering och när de rör sig. Beroende på fallet kan skyddet också innebära att offren isoleras från varandra. Exempelvis vid människohandel i anslutning till koppleri bör personer som hänför sig till samma fall kunna placeras på olika platser. Också offrens ålder påverkar skyddsåtgärderna och hur pass övergripande de är. Barn och unga kan behöva en ledsagare under skolvägen. Säkerhetsarrangemangen bör förutom skydd av offer gälla säkerheten för anställda vid inrättningar och organisationer, övriga klienter och offrens anhöriga.

För det fjärde skall bedömningsgruppen planera förmedlingen av information mellan olika parter och sörja för informationsgången. Informationen bör förmedlas mellan myndigheterna inom inrikesministeriets förvaltningsområde och systemet för hjälp till offer för människohandel och inom själva systemet. Målet med förmedlingen av information är att minska människohandeln, ställa förövarna av brotten till svars och utveckla identifieringen av offer för människohandel och i synnerhet se till att systemet för hjälp till offer för människohandel skall fungera

effektivt.

25 f §. *Behandling av ärenden i den yrkesövergripande bedömningsgruppen.* I paragrafen bestäms om hur personuppgifter som gäller offer för människohandel skall behandlas i bedömningsgruppen. Föreläggningens föreståndare skall konsultera gruppen för att bedöma offrens behov av hjälp och upptagningen av dem i systemet för hjälp till offer för människohandel, bedöma behovet av att placera offren, bedöma deras behov av olika slags tjänster samt för att bedöma säkerhetsriskerna för offren, planera och ordna säkerhetsåtgärderna för dem och förmedla information. Med behandling avses de uppgifter som behövs i bedömningsgruppens arbete och användningen av dem i skötseln av gruppens uppgifter. Behandlingen kan även ske utan personuppgifter då dessa inte är nödvändiga med tanke på behandlingen av ärendet. Föreståndaren skall också kunna föra andra ärenden som gäller planeringen av och verksamheten inom systemet till behandling i bedömningsgruppen.

Föreståndaren kan i bedömningsgruppen ta upp ett ärende som gäller hjälp till ett enskilt offer för människohandel, om föreståndaren anser det vara nödvändigt av skäl som hänför sig till bedömning av behovet av service, ordnande av tjänster eller värnande om säkerheten. Om det är nödvändigt att ge bedömningsgruppen offrets personuppgifter, bör man försöka få offrets samtycke till att uppgifterna lämnas. Samtycke skall utverkas så att offret för människohandel vet och förstår vad det handlar om. Också i de fall där föreståndaren anser det vara nödvändigt att lämna vissa personuppgifter bör samtycke begäras av offret. Om samtycke inte fås skall föreståndaren besluta om vilka personuppgifter som är nödvändiga för att bedömningsgruppen skall kunna göra en faktabaserad bedömning i personens ärende. Sådana situationer kan gälla behandlingen av uppgifter om offrets ålder eller hälsotillstånd eller ärenden som gäller säkerheten för de aktörer som deltar i hjälpanDET i situationer då en kriminell organisation försöker kontakta offret.

Föreläggningens föreståndare kan också lämna bedömningsgruppen sådana känsliga uppgifter som avses i 3 kap. i personuppgifts-

lagen (523/1999), förutsatt att nödvändighetsvillkoret för lämnande av uppgifterna uppfylls. Med personuppgifter avses i enlighet med 3 § 1 punkten i personuppgiftslagen alla slags anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans eller hennes egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till honom eller henne själv eller till hans eller hennes familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom eller henne.

26 §. *Företrädande och förande av talan.* Det föreslås att paragrafen kompletteras så att en företrädare skall kunna utses inte bara för flyktingbarn, barn som får tillfälligt skydd och barn som ansöker om uppehållstillstånd eller söker asyl utan också för barn som fallit offer för människohandel och befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Vidare föreslås enligt vad som förutsätts i EU:s offerdirektiv och i Europarådets konvention mot människohandel att en företrädare för ett barn utan vårdnadshavare utan undantag skall utses direkt om barnet har identifierats som ett offer för människohandel. Barnet anses inte vara utan vårdnadshavare om dess föräldrar eller en annan vårdnadshavare i själva verket är barnets vårdnadshavare även om de inte vistas i Finland. Ett exempel på ett sådant fall är då vårdnadshavaren vistas i en EU-medlemsstat nära Finland och kan handla därifrån.

6 kap. Personregister över mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande samt över systemet för hjälp till offer för människohandel

34 §. *Personregister.* Det föreslås att ett omnämnande av användningen av registren även för hjälp till offer för människohandel fogas till omnämmandet av personregister som är avsedda för planering och genomförande av mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande med avseende på integrationsfrämjande. Till skillnad från övriga personuppgifter skall personuppgifterna om offer för människohandel dock stå till förfogande bara för den förläggning som svarar för hjälpen till personen i fråga.

37 §. *Invånarregister.* Det föreslås att personregistret som förs med hjälp av automatisk databehandling skall utsträckas till att

förutom mottagande av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande också gälla verkställighet av systemet för hjälp till offer för människohandel. Till skillnad från övriga personuppgifter skall personuppgifterna om offer för människohandel också i fråga om detta register genom tekniska arrangemang stå till förfogande bara för den förläggning som svarar för hjälpen till personen i fråga. I paragrafen föreslås inte några ändringar när det gäller de uppgifter om offren som skall införas i registret. I registret får således inte införas sådana sekretessbelagda personuppgifter om offer för människohandel som behandlas i den yrkesövergripande bedömningsgruppen. Av dessa uppgifter sammanställs sedan handlingar som förläggningen förvarar så länge behandlingen av ärendet kräver det och som förstörs då ärenden som gäller personen inte längre behöver behandlas i bedömningsgruppen.

42 §. *Utlämnande av uppgifter.* I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. med särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter när det gäller hjälp till offer för människohandel. Förläggningens föreståndare skall få lämna personuppgifter om ett offer för människohandel till den som deltar i arbetet för att hjälpa offret. Detta gäller i första hand myndigheter till den del de behöver uppgifter för att sköta sina lagstadgade uppgifter och andra aktörer som deltar i hjälpen, såsom organisationer, till den del de behöver uppgifter som är nödvändiga för deras arbete. I fråga om andra aktörer kunde en situation som kräver utlämnande av uppgifter vara då man ordnar bostad, byter identitet och får socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster.

Personuppgifterna skall få lämnas, om offret samtycker till det. När samtycke begärs gäller det att försäkra sig om att offret förstår vad det handlar om, varför personuppgifterna lämnas och till vilken instans. Personuppgifter skall kunna lämnas utan samtycke av offret, om det är nödvändigt att uppgifterna lämnas för att vården av och omsorgen om offret skall kunna tryggas eller offrets säkerhet garanteras.

Personuppgifterna skall få lämnas bara till dem som ger det aktuella offret vård och omsorg eller svarar för säkerheten. Förutsätt-

ningarna för att uppgifterna skall få lämnas bör tolkas strikt, om offret eller dennes lagliga företrädare uttryckligen förbjuder att uppgifterna lämnas ut. De uppgifter som lämnas kan vid behov också gälla den plats där respektive offer har inkvarterats.

Systemet för hjälp till offer för människohandel bör framför allt sikta till att hjälpa offren, men till skillnad från t.ex. mottagandet av asylsökande anknyter verksamheten till utredning av brott. Det är därför viktigt att undersökningsmyndigheten kan skaffa de uppgifter som behövs för brottsutredningen inom de ramar som bestämmelserna i polislagen (493/1995), förundersökningslagen (449/1987) och någon annanstans i lagstiftningen medger och att aktörerna inom systemet kan ställa sådana uppgifter till förfogande för utredningen som de får inom ramen för sin verksamhet. Systemet för hjälp till offer för människohandel har alltså inte till uppgift att skaffa uppgifter för brottsutredningen, utan bl.a. brev- och telefonhemligheten samt hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden är okränkbar i hjälparbetet, så som föreskrivs i 10 § 2 mom. i grundlagen.

43 §. *Tystnadsplikt.* Det föreslås att omnämmandet av att de som sköter uppgifter som avses i denna lag inte utan uttryckligt samtycke av en flykting, en person som får tillfälligt skydd, en asylsökande eller någon annan invandrare eller dennes vårdnadshavare eller en företrädare som förordnats enligt denna lag får röja uppgifter som gäller flyktingens, den persons som får tillfälligt skydd, den asylsökandes eller invandrarens privata hemligheter eller deras familjers hemligheter eller deras personliga omständigheter kompletteras så att bestämmelsen också gäller offer för människohandel. De som sköter uppgifter som avses i denna lag får inte heller röja andra uppgifter som de har fått kännedom om vid skötseln av sina uppgifter, om det inte är uppenbart att lämnandet av uppgiften inte äventyrar säkerheten för de personer som avses ovan eller för deras anhöriga.

45 §. *Förvaltningsförfarande.* Det föreslås att skyldigheten att iaktta förvaltningslagen vid behandlingen av förvaltningsärenden som avses i lagen skall gälla inte bara den som ordnar integrationsfrämjande för flyktingar

och arrangerar mottagande av asylsökande och tillfälligt skydd utan också den som verkställer systemet för hjälp till offer för människohandel.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen har samband med flera grundläggande fri- och rättigheter som det allmänna skall trygga så som bestäms i 22 § i grundlagen. I 7 § 1 mom. i grundlagen sägs att alla har rätt till integritet och trygghet och i 19 § 1 mom. sägs att alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv har rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Syftet med det föreslagna systemet för hjälp till offer för människohandel är att med hjälp av tjänster och stödåtgärder ta hand om offer för människohandel och sörja för deras försörjning, främja deras möjligheter att återhämta sig och deras integration samt stöda deras funktionsförmåga och möjligheter att återvända tryggt. Den föreslagna lagen främjar därmed tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheter som anges i 7 § 1 mom. och 19 § 1 mom. i grundlagen.

Propositionen hänför sig också till 10 § 1 mom. i grundlagen, enligt vilket närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Enligt den föreslagna lagen skall en yrkesövergripande bedömningsgrupp utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt (sekretessbestämmelserna) få behandla personuppgifter som gäller ett enskilt offer för människohandel. En förutsättning är likväl att personen i fråga ger sitt samtycke eller att behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att bedöma personens behov av service, ordna tjänster eller planera säkerhetsåtgärder. Medlemmarna i bedömningsgruppen skall handla under tjänsteansvar. Uppgifterna skall inte införas i förläggningens invånarregister eller i något annat register enbart på den grunden att de har behandlats i bedömningsgruppen. Förslaget

står därmed inte i strid med grundrättsbestämmelsen om skydd för personuppgifter.

Riksdagens grundlagsutskott har behandlat förhållandet mellan regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande och grundlagen i sitt utlåtande GrUU 20/1998 och mellan propositionerna om ändring av lagen och grundlagen i sina utlåtanden GrUU 18/2001 rd,

GrUU 46/2002 rd, GrUU 8/2005 rd och GrUU 52/2005 rd. Den proposition som nu överlämnas till riksdagen innehåller inga betydande ändringar med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna och den kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag**om ändring av lagen om främjande av invandrarers integration samt mottagande av asylsökande**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrarers integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 1 §, 2 § 4 punkten, 3 a § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 2 mom., 6 § 1 mom., 8 a § 1 mom., 21 a § 2 mom., 22 § 1, 2 och 5 mom., 26 § 1 mom., rubriken för 6 kap., 34 §, 37 § 1 mom., 43 § 1 mom. och 45 §,

av dem 1 §, 6 § 1 mom., 8 a § 1 mom, 26 § 1 mom, rubriken för 6 kap., 34 §, 37 § 1 mom. och 43 § 1 mom. sådana de lyder i lag 118/2002, 2 § 4 punkten, 21 a § 2 mom., 22 § 1 och 2 mom. och 45 § sådana de lyder i lag 362/2005, 3 a § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 2 mom. sådana de lyder i lag 649/2004 och 22 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1215/2005, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i nämnda lagar 362/2005 och 1215/2005, nya 5 och 6 punkter, till 3 §, sådan den lyder i sistnämnda lagar och i nämnda lag 649/2004, nya 4 och 5 mom., till 3 a § 1 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 5 punkt, till 4 §, sådan den lyder i nämnda lagar 118/2002 och 362/2005, ett nytt 3 mom., till lagen ett nytt 4 a kap. och till 42 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja invandrarers integration, jämlikhet och valfrihet genom åtgärder som stöder förvärvande av sådana centrala kunskaper och färdigheter som behövs i samhället samt att genom arrangemang för mottagande trygga försörjning för och omsorg om asylsökande och personer som får tillfälligt skydd på grund av massflykt. Syftet med denna lag är dessutom att hjälpa offer för människohandel.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med:

4) *mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd* arrangemang för försörjning och omsorg på förläggningar eller flyktingslussar,

5) *offer för människohandel* personer som uppenbarligen är i behov av hjälp på grund av att de blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds, samt

6) *hjälp till offer för människohandel* tjänster och stödåtgärder som ordnas av en förläggning för asylsökande och som syftar till att ta hand om offer för människohandel och sörja för deras försörjning, främja deras möjligheter att återhämta sig och deras integration samt stöda deras funktionsförmåga och möjligheter att återvända tryggt.

3 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel kan tillämpas på den

1) som har getts betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller beviljats uppehållstillstånd enligt 52 a § 1 mom. i utlänningslagen, eller

2) som annars med hänsyn till omständigheterna kan bedömas ha blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds.

Tillämpningen av bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel upphör när det inte längre finns sådana grunder som nämns i 4 mom. eller när det av någon annan orsak inte längre finns behov av hjälp.

3 a §

Flykting vid tillämpningen av denna lag

3) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen,

4) enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser, samt

5) har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen.

Med flykting jämställs dessutom en familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1—5 punkten, om familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

4 §

Ersättning för kostnader

Till en kommun kan betalas ersättning för kostnader för särskilda tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel på grund av deras ställning som offer.

6 §

Arbetsministeriets uppgifter

Den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen, uppföljningen och samordningen av integrationsfrämjandet och mottagandet av asylsökande och mottagandet av personer som får tillfälligt skydd samt verkställigheten av hjälp till offer för människohandel ankommer på arbetsministeriet. Inom arbetsministeriets förvaltningsområde kan finnas förläggningar och flyktinglussar.

8 a §

Återflyttningsbidrag

Återflyttningsbidrag kan inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisats för ändamålet beviljas sådana i 3 § 3—5 mom. eller 3 a § avsedda personer som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. Som återflyttningsbidrag kan beviljas ersättning för skäligena resekostnader och flyttningkostnader samt bidrag för bosättning i det land dit personen återvänder. I frågor som gäller beviljande av återflyttningsbidrag och återflyttningsbidraget är förläggningen statsbidragsmyndighet i fråga om personer som avses i 3 § 3—5 mom. och kommunen i fråga om personer som avses i 3 a §.

21 a §

Avgifter för inkvartering och tjänster vid mottagande

Hos personer som använder socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster får tas ut en avgift enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Avgiften påförs av förläggningens föreståndare. Avgiften betalas till förläggningens kassa eller till det konto som förläggningen uppger. Bestämmelsen i 13 § i nämnda lag tillämpas inte på asylsökande, personer som får tillfälligt skydd eller offer för människohandel.

22 §

Utkomststöd

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd samt offer för människohandel kan beviljas utkomststöd enligt lagen om utkomststöd, om inte något annat bestäms i denna lag. Utkomststöd beviljas av förläggningen på ansökan.

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd beviljas inte utkomststöd i form av

pengar för inkvartering, utan inkvartering ordnas vid en förläggning eller ett grupphem.

Förläggningar kan som utkomststöd bevilja personer som ansökt om asyl i Finland och personer som ansökt om tillfälligt skydd ersättning för kostnaderna för återresan till utgångslandet eller till sitt hemland, om de inte har beviljats uppehållstillstånd eller om de återtar sin ansökan och frivilligt avlägsnar sig ur landet.

4 a kap.

Hjälp till offer för människohandel

25 a §

Innehållet i hjälpen

För offer för människohandel kan ordnas tjänster och stödåtgärder som kan inrymma juridisk och annan rådgivning, krishjälp, socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster, tolktjänster och övriga stödtjänster, inkvartering eller boende, utkomststöd och annan nödvändig omsorg samt stödande av möjligheterna att återvända tryggt. När tjänsterna och stödåtgärderna tillhandahålls skall hänsyn tas till särskilda behov som beror på åldern, den utsatta ställningen samt det fysiska och psykiska tillståndet hos offret för människohandel samt säkerheten för offret och de anställda som ordnar tjänsterna och stödåtgärderna.

25 b §

Behöriga myndigheter

Bestämmelser om behöriga förläggningar när det gäller att hjälpa offer för människohandel utfärdas genom förordning av arbetsministeriet.

Förläggningarna kan ordna de tjänster och stödåtgärder som nämns i 25 a § själva eller köpa dem av offentliga eller privata tjänste-producenter.

25 c §

Inledande av hjälp

En myndighet, ett offer för människohandel eller en privat eller en offentlig tjänste-producent kan göra en framställning till förläggningen om tjänster och stödåtgärder till ett offer för människohandel. Tjänsterna och stödåtgärderna kan dock inte tillhandahållas mot personens vilja.

25 d §

Beslut om tillämpning av bestämmelserna om hjälp

Förläggningens föreståndare beslutar om att bestämmelserna om hjälp skall tillämpas och att tillämpningen skall upphöra så som bestäms i 3 § 4—5 mom.

25 e §

Yrkesövergripande bedömningsgrupp

I anslutning till förläggningen finns en yrkesövergripande bedömningsgrupp som skall stöda förläggningens föreståndare vid beslutsfattandet och bedöma behovet av service hos offren för människohandel.

Bedömningsgruppen skall förutom föreståndaren bestå av minst en sakkunnig inom socialvård och en sakkunnig inom hälso- och sjukvård samt en företrädare för polisen och för gränskontrollmyndigheten. Arbetskrafts- och näringscentralen tillsätter bedömningsgruppen för tre år i sänder efter att ha hört länsstyrelsen och förläggningens föreståndare. Om en medlem i bedömningsgruppen avgår eller avlider under mandatperioden skall den sammanslutning han eller hon företräder utse en ny företrädare. Medlemmarna i bedömningsgruppen handlar under tjänsteansvar.

Bedömningsgruppen skall vid behov som sakkunniga höra kommunala myndigheter, arbetarskyddsmyndigheter, arbetsmarknadsorganisationer, sakkunniga inom mentalvårdsarbete och barnskydd och övriga instanser som behövs för att hjälpa offren för människohandel.

Bedömningsgruppen skall

1) bedöma behovet av hjälp hos offren för människohandel samt bedöma om bestämmelserna om hjälp skall tillämpas eller om tillämpningen av bestämmelserna skall upphöra,

2) bedöma placeringen av och behovet av service hos offren för människohandel,

3) delta i bedömningen av säkerhetsriskerna för offren för människohandel och i planeringen och ordnandet av säkerhetsåtgärder för dem, samt

4) sörja för informationsgången mellan myndigheterna och aktörerna inom systemet för hjälp till offer för människohandel.

25 f §

Behandling av ärenden i den yrkesövergripande bedömningsgruppen

Förläggningsens föreståndare sammankallar bedömningsgruppen. Bedömningsgruppen får utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt behandla personuppgifterna för ett enskilt offer för människohandel, om personen i fråga ger sitt samtycke eller det är nödvändigt för att bedöma behovet av service, ordna tjänster eller planera och ordna säkerhetsåtgärder.

26 §

Företrädande och förande av talan

För flyktingbarn, för barn som får tillfälligt skydd, för sådana barn som ansöker om uppehållstillstånd eller söker asyl och för sådana barn som fallit offer för människohandel och som befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller utan någon annan laglig företrädare, kan en företrädare utses. För sådana minderåriga offer för människohandel som saknar vårdnadshavare skall det alltid utses en företrädare utan dröjsmål.

6 kap.

Personregister över mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande samt över hjälp till offer för människohandel

34 §

Personregister

Personregister som är avsedda för planering och genomförande av mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande med avseende på integrationsfrämjande samt för hjälp till offer för människohandel är

1) ett invånarregister som inbegriper ett riksomfattande delregister och förläggningsarnas delregister,

2) ett register över flyktingar (flyktingregister), samt

3) ett kommunanvisningsregister.

37 §

Invånarregistret

Invånarregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling med avseende på arrangemangen vid mottagande av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande samt med avseende på verkställigheten av hjälp till offer för människohandel.

42 §

Utlämnande av uppgifter

Förläggningsens föreståndare får utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt lämna myndigheterna eller den instans som verkställer hjälpen personuppgifterna för ett offer för människohandel, om personen i fråga ger sitt samtycke eller det är nödvändigt för att bedöma behovet av service, ordna tjänster eller planera säkerhetsåtgärder.

Uppgifterna kan lämnas ut också genom teknisk anslutning.

43 §

Tystnadsplikt

De som sköter uppgifter som avses i denna lag får inte utan uttryckligt samtycke av en flykting, en person som får tillfälligt skydd, en asylsökande, någon annan invandrare eller ett offer för människohandel eller dennes vårdnadshavare eller en företrädare som förordnats enligt denna lag röja uppgifter som gäller flyktingens, den persons som får tillfälligt skydd, den asylsökandes, invandrarens eller offrets för människohandel privata hemligheter eller deras familjers hemligheter eller deras personliga omständigheter. Inte heller får de röja andra uppgifter som de har fått kännedom om vid skötseln av uppgifter enligt denna lag, om det inte är uppenbart att

lämnandet av uppgiften inte äventyrar säkerheten för de personer som avses ovan eller för deras anhöriga.

45 §

Förvaltningsförfarande

Den som ordnar integrationsfrämjande för flyktingar och arrangerar mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd och ordnar hjälp till offer för människohandel skall vid behandlingen av förvaltningsärenden som avses i denna lag iaktta förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 6 oktober 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 1 §, 2 § 4 punkten, 3 a § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 2 mom., 6 § 1 mom., 8 a § 1 mom., 21 a § 2 mom., 22 § 1, 2 och 5 mom., 26 § 1 mom., rubriken för 6 kap., 34 §, 37 § 1 mom., 43 § 1 mom. och 45 §,

av dem 1 §, 6 § 1 mom., 8 a § 1 mom, 26 § 1 mom, rubriken för 6 kap., 34 §, 37 § 1 mom. och 43 § 1 mom. sådana de lyder i lag 118/2002, 2 § 4 punkten, 21 a § 2 mom., 22 § 1 och 2 mom. och 45 § sådana de lyder i lag 362/2005, 3 a § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 2 mom. sådana de lyder i lag 649/2004 och 22 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1215/2005, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i nämnda lagar 362/2005 och 1215/2005, nya 5 och 6 punkter, till 3 §, sådan den lyder i sistnämnda lagar och i nämnda lag 649/2004, nya 4 och 5 mom., till 3 a § 1 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 5 punkt, till 4 §, sådan den lyder i nämnda lagar 118/2002 och 362/2005, ett nytt 3 mom., till lagen ett nytt 4 a kap. och till 42 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja invand-
raresintegration, jämlikhet och valfrihet ge-
nomåtgärder som stöder förvärvande av
sådana centrala kunskaper och färdigheter
som behövs i samhället samt att trygga
oundgänglig försörjning för och omsorg om
asylsökande genom arrangemang för mot-
tagande av asylsökande och personer som
får tillfälligt skydd på grund av massflykt.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja invand-
rares integration, jämlikhet och valfrihet
genom åtgärder som stöder förvärvande av
sådana centrala kunskaper och färdigheter
som behövs i samhället samt att genom ar-
rangemang för mottagande trygga försörj-
ning för och omsorg om asylsökande och
personer som får tillfälligt skydd på grund
av massflykt. *Syftet med denna lag är dess-
utom att hjälpa offer för människohandel.*

2 §

Definitioner

4) mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd arrangemang för försörjning och omsorg på förläggningar eller flyktingslussar.

3 §

Tillämpningsområde

2 §

Definitioner

4) mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd arrangemang för försörjning och omsorg på förläggningar eller flyktingslussar,

5) offer för människohandel personer som uppenbarligen är i behov av hjälp på grund av att de blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds, samt

6) hjälp till offer för människohandel tjänster och stödåtgärder som ordnas av en förläggning för asylsökande och som syftar till att ta hand om offer för människohandel och sörja för deras försörjning, främja deras möjligheter att återhämta sig och deras integration samt stöda deras funktionsförmåga och möjligheter att återvända tryggt.

3 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel kan tillämpas på den

1) som har getts betänketid enligt 52 b § i utlänningslagen eller beviljats uppehållstillstånd enligt 52 a § 1 mom. i utlänningslagen, eller

2) som annars med hänsyn till omständigheterna kan bedömas ha blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds.

Tillämpningen av bestämmelserna om hjälp till offer för människohandel upphör när det inte längre finns sådana grunder som nämns i 4 mom. eller när det av någon annan orsak inte längre finns behov av hjälp.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

3 a §

*Flykting vid tillämpningen av denna lag**Flykting vid tillämpningen av denna lag*

3) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen, samt

4) enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser.

Med flykting jämställs dessutom en familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1—4 punkten, om familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

4 §

Ersättning för kostnader

6 §

Arbetsministeriets uppgifter

Den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen och uppföljningen samt samordningen av integrationsfrämjandet och mottagandet av asylsökande och mottagandet av personer som får tillfälligt skydd ankommer på arbetsministeriet. Inom arbetsministeriets förvaltningsområde kan finnas förläggningar och flyktingslussar.

3) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen,

4) enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser, *samt*

5) *har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen.*

Med flykting jämställs dessutom en familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1—5 punkten, om familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

4 §

Ersättning för kostnader

Till en kommun kan betalas ersättning för kostnader för särskilda tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel på grund av deras ställning som offer.

6 §

Arbetsministeriets uppgifter

Den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen, uppföljningen *och* samordningen av integrationsfrämjandet och mottagandet av asylsökande och mottagandet av personer som får tillfälligt skydd *samt verkställigheten av hjälp till offer för människohandel* ankommer på arbetsministeriet. Inom arbetsministeriets förvaltningsområde kan finnas förläggningar och flyktingslussar.

8 a §

Återflyttningsbidrag

Återflyttningsbidrag kan inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisats för ändamålet beviljas sådana i 3 § 3 mom. och 3 a § avsedda personer som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. Som återflyttningsbidrag kan beviljas ersättning för skäligena resekostnader och flyttningskostnadersamt bidrag för bosättning i det land ditpersonen återvänder. I frågor som gäller beviljande av återflyttningsbidrag och återflyttningsbidraget är förläggningen statsbidragsmyndighet i fråga om personer som avses i 3 § 3 mom. och kommunen i fråga om personer som avses i 3 a §.

21 a §

Avgifter för inkvartering och tjänster vid mottagande

Hos personer som använder socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster får tas ut en avgift enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Avgiften påförs av förläggningens föreståndare. Avgiften betalas till förläggningens kassa eller till det konto som förläggningen uppger. Bestämmelsen i 13 § i nämnda lag tillämpas inte på asylsökande och personer som får tillfälligt skydd.

22 §

Utkomststöd

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd kan beviljas utkomststöd enligt lagen om utkomststöd, om inte något annat bestäms i denna lag. Utkomststöd beviljas av förläggningen på ansökan.

Kostnaderna för inkvartering som arrangeras av en förläggning beaktas som utgifter i enlighet med 7 § i lagen om utkomst-

8 a §

Återflyttningsbidrag

Återflyttningsbidrag kan inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisats för ändamålet beviljas sådana i 3 § 3—5 mom. eller 3 a § avsedda personer som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. Som återflyttningsbidrag kan beviljas ersättning för skäligena resekostnader och flyttningskostnader samt bidrag för bosättning i det land dit personen återvänder. I frågor som gäller beviljande av återflyttningsbidrag och återflyttningsbidraget är förläggningen statsbidragsmyndighet i fråga om personer som avses i 3 § 3—5 mom. och kommunen i fråga om personer som avses i 3 a §.

21 a §

Avgifter för inkvartering och tjänster vid mottagande

Hos personer som använder socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster får tas ut en avgift enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Avgiften påförs av förläggningens föreståndare. Avgiften betalas till förläggningens kassa eller till det konto som förläggningen uppger. Bestämmelsen i 13 § i nämnda lag tillämpas inte på asylsökande, personer som får tillfälligt skydd *eller offer för människohandel*.

22 §

Utkomststöd

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd samt *offer för människohandel* kan beviljas utkomststöd enligt lagen om utkomststöd, om inte något annat bestäms i denna lag. Utkomststöd beviljas av förläggningen på ansökan.

(2 mom. 1 mening stryks) Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd bevil-

Gällande lydelse

stöd. Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd beviljas inte utkomststöd i form av pengar för inkvartering, utan inkvartering ordnas vid en förläggning eller ett grupphem.

 Förläggningar kan som utkomststöd bevilja personer som ansökt om asyl i Finland och personer som ansökt om tillfälligt skydd ersättning för kostnaderna för återresan till utgångslandet eller till sitt hemland, om de inte har beviljats uppehållstillstånd eller om de återtar sin ansökan och frivilligt avlägsnar sig ur landet.

Föreslagen lydelse

jas inte utkomststöd i form av pengar för inkvartering, utan inkvartering ordnas vid en förläggning eller ett grupphem.

 Förläggningar kan som utkomststöd bevilja personer som ansökt om asyl i Finland och personer som ansökt om tillfälligt skydd ersättning för kostnaderna för återresan till utgångslandet eller till sitt hemland, om de inte har beviljats uppehållstillstånd eller om de återtar sin ansökan och frivilligt avlägsnar sig ur landet.

4 a kap.

Hjälp till offer för människohandel

25 a §

Innehållet i hjälpen

För offer för människohandel kan ordnas tjänster och stödåtgärder som kan inrymma juridisk och annan rådgivning, krishjälp, socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster, tolktjänster och övriga stöd-tjänster, inkvartering eller boende, utkomststöd och annan nödvändig omsorg samt stödjande av möjligheterna att återvända tryggt. När tjänsterna och stödåtgärderna tillhandahålls skall hänsyn tas till särskilda behov som beror på åldern, den utsatta ställningen samt det fysiska och psykiska tillståndet hos offret för människohandel samt säkerheten för offret och de anställda som ordnar tjänsterna och stödåtgärderna.

25 b §

Behöriga myndigheter

Bestämmelser om behöriga förläggningar när det gäller att hjälpa offer för människohandel utfärdas genom förordning av arbetsministeriet.

Förläggningarna kan ordna de tjänster och stödåtgärder som nämns i 25 a § själva eller köpa dem av offentliga eller privata tjänsteproducenter.

25 c §

Inledande av hjälp

En myndighet, ett offer för människohandel eller en privat eller en offentlig tjänsteproducent kan göra en framställning till förläggningen om tjänster och stödåtgärder till ett offer för människohandel. Tjänsterna och stödåtgärderna kan dock inte tillhandahållas mot personens vilja.

25 d §

Beslut om tillämpning av bestämmelserna om hjälp

Förläggningsens föreståndare beslutar om att bestämmelserna om hjälp skall tillämpas och att tillämpningen skall upphöra så som bestäms i 3 § 4—5 mom.

25 e §

Yrkesövergripande bedömningsgrupp

I anslutning till förläggningen finns en yrkesövergripande bedömningsgrupp som skall stöda förläggningsens föreståndare vid beslutsfattandet och bedöma behovet av service hos offren för människohandel.

Bedömningsgruppen skall förutom föreståndaren bestå av minst en sakkunnig inom socialvård och en sakkunnig inom hälso- och sjukvård samt en företrädare för polisen och för gränskontrollmyndigheten. Arbetskrafts- och näringscentralen tillsätter bedömningsgruppen för tre år i sänder efter att ha hört länsstyrelsen och förläggningsens föreståndare. Om en medlem i bedömningsgruppen avgår eller avlider under mandatperioden skall den sammanslutning han eller hon företräder utse en ny företrädare. Medlemmarna i bedömningsgruppen handlar under tjänsteansvar.

Bedömningsgruppen skall vid behov som sakkunniga höra kommunala myndigheter, arbetarskyddsmyndigheter, arbetsmarknadsorganisationer, sakkunniga inom mentalvårdsarbete och barnskydd och övriga instanser som behövs för att hjälpa offren för människohandel.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Bedömningsgruppen skall

1) bedöma behovet av hjälp hos offren för människohandel samt bedöma om bestämmelserna om hjälp skall tillämpas eller om tillämpningen av bestämmelserna skall upphöra,

2) bedöma placeringen av och behovet av service hos offren för människohandel,

3) delta i bedömningen av säkerhetsriskerna för offren för människohandel och i planeringen och ordnandet av säkerhetsåtgärder för dem, samt

4) sörja för informationsgången mellan myndigheterna och aktörerna inom systemet för hjälp till offer för människohandel.

25 f §

Behandling av ärenden i den yrkesövergripande bedömningsgruppen

Förläggningsens föreståndare sammankallar bedömningsgruppen. Bedömningsgruppen får utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt behandla personuppgifterna för ett enskilt offer för människohandel, om personen i fråga ger sitt samtycke eller det är nödvändigt för att bedöma behovet av service, ordna tjänster eller planera och ordna säkerhetsåtgärder.

26 §

Företrädande och förande av talan

För flyktingbarn, för barn som får tillfälligt skydd eller för sådana barn som ansöker om uppehållstillstånd eller söker asyl, och som befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller utan någon annan laglig företrädare, kan en företrädare utses.

26 §

Företrädande och förande av talan

För flyktingbarn, för barn som får tillfälligt skydd, för sådana barn som ansöker om uppehållstillstånd eller söker asyl och för sådana barn som fallit offer för människohandel och som befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller utan någon annan laglig företrädare, kan en företrädare utses. För sådana minderåriga offer för människohandel som saknar vårdnadshavare skall det alltid utses en företrädare utan dröjsmål.

6 kap.

Personregister över mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande

34 §

Personregister

Personregister som är avsedda för planering och genomförande av mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande med avseende på integrationsfrämjande är

- 1) ett invånarregister som inbegriper ett riksomfattande delregister och förläggningarnas delregister,
- 2) ett register över flyktingar (flyktingregister), samt
- 3) ett kommunanvisningsregister.

37 §

Invånarregistret

Invånarregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling med avseende på arrangemangen vid mottagande av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande.

42 §

Utlämnande av uppgifter

6 kap.

Personregister över mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande samt över hjälp till offer för människohandel

34 §

Personregister

Personregister som är avsedda för planering och genomförande av mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande med avseende på integrationsfrämjande *samt för hjälp till offer för människohandel* är

- 1) ett invånarregister som inbegriper ett riksomfattande delregister och förläggningarnas delregister,
- 2) ett register över flyktingar (flyktingregister), samt
- 3) ett kommunanvisningsregister.

37 §

Invånarregistret

Invånarregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling med avseende på arrangemangen vid mottagande av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande *samt med avseende på verkställigheten av hjälp till offer för människohandel.*

42 §

Utlämnande av uppgifter

Förläggningens föreståndare får utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt lämna myndigheterna eller den instans som verkställer hjälpen personuppgifterna för ett offer för människohandel, om personen i fråga ger sitt samtycke eller det är nödvändigt för att bedöma behovet av service, ordna tjänster eller planera säkerhetsåtgärder.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Uppgifterna kan lämnas ut också genom teknisk anslutning.

43 §

43 §

*Tystnadsplikt**Tystnadsplikt*

De som sköter uppgifter som avses i denna lag får inte utan uttryckligt samtycke av en flykting, en person som får tillfälligt skydd, en asylsökande eller någon annan invandrare eller dennes vårdnadshavare eller en företrädare som förordnats enligt denna lag röja uppgifter som gäller flyktingens, den persons som får tillfälligt skydd, den asylsökandes eller invandrarens privata hemligheter eller deras familjers hemligheter eller deras personliga omständigheter. Inte heller får de röja andra uppgifter som de har fått kännedom om vid skötseln av uppgifter enligt denna lag, om det inte är uppenbart att lämnandet av uppgiften inte äventyrar säkerheten för de personer som avses ovan eller för deras anhöriga.

De som sköter uppgifter som avses i denna lag får inte utan uttryckligt samtycke av en flykting, en person som får tillfälligt skydd, en asylsökande, någon annan invandrare eller ett offer för människohandel eller dennes vårdnadshavare eller en företrädare som förordnats enligt denna lag röja uppgifter som gäller flyktingens, den persons som får tillfälligt skydd, den asylsökandes, invandrarens *eller offrets för människohandel* privata hemligheter eller deras familjers hemligheter eller deras personliga omständigheter. Inte heller får de röja andra uppgifter som de har fått kännedom om vid skötseln av uppgifter enligt denna lag, om det inte är uppenbart att lämnandet av uppgiften inte äventyrar säkerheten för de personer som avses ovan eller för deras anhöriga.

45 §

45 §

*Förvaltningsförfarande**Förvaltningsförfarande*

Den som ordnar integrationsfrämjande för flyktingar och arrangerar mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd skall vid behandlingen av förvaltningsärenden som avses i denna lag iaktta förvaltningslagen.

Den som ordnar integrationsfrämjande för flyktingar och arrangerar mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd *och ordnar hjälp till offer för människohandel* skall vid behandlingen av förvaltningsärenden som avses i denna lag iaktta förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 200 .
